

„ჩინგური საცაბეთულა, სიმეზი ჩუნ ვაბთ ყულა“

კოლხეთი

გაბორის 1923 წლის 1 მაისიდან

სენაკის მუნიციპალიტეტის თავისუფალი ბაზარი

2021 წელი • №7-8 (9501-9502) • 1-30 აპრილი • ფასი 1 ლარი

2 მაისი – ბრწყინვალე აღდგომა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტისა

ლოცვა ერისა და მამულისათვის

ღმერთო და მამაო უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესო, ყოვლისა დაბადებულისა შემოქმედო, რომელმან სიტყვითა შენი ყოველივე სიბრძნით ჰქმენ ცათა შინა და ქუეყანასა ზედა, და განასრულენ ქმნილებას შენი მადლითა სულისა შენისა წმიდისადა, რომელმან ხატად შენდა და მსგავსად შექმენ კაცი და დაუმორჩილე ყოველივე ქუეშე ჰელთა მისთა და დაადგინე იგი თავად ქმნულთა შენთასა, გამოსახვად უკუდავი იგი მუუფებად და ჰელმწიფებად შენი, რომელი, და-რამ-ეცა, არა უგულვებელს-ჰყავ, არამედ სიმდიდრითა მონყალეობათა შენთადა და კაცთ-მოყუარე-

ბითა განაგე აღდგინებად და ცხორებად მისი, ვიდრე მხოლოდ-შობილისა ძისაცა შენისა მსხუერპლად უბინოდ განცემად მისისა ცხორებისათვის არა უღირს-იჩინე, და სული შენი ყოვლად-წმიდა და ცხოველსყოფელი ძისა შენისა მიერ გარდამოუვლინე მათ სიბრძნისა და ძლიერებისა და მადლით განმტოობისა მომატყუებულად, რომელმან ჟამსა ბაბილონებისა საცთურისასა ერთ-ჰმა და ერთ-ენა ნათესავისა მიმართ, ბოროტისა მზრახველისა, ჯერ-იჩინე მოვლინებად სულისა შენისა წმიდისა და საღმრთოთა მონყალეობითა და ქველისმოქმედებითა შენითა შეურვიენ და დაჰბადენ ენანი თესლად-თესლადთა ნათესავთა და ტომთა და ერთა განსაყოფელად, რათა ყოველი კაცი თვისა ნათესავისა ენასა ზედა მიუთხრობდეს საღმრთოსა დიდებასა შენსა და არა თანა-აღერეოდეს სხუთა ენათა, ერთ-ენა ქმნად, მსახურებად ბოროტისა მის პირველისა, რომელმან ტომად-ტომადსა ნათესავსა კეთილ-განსაგებულად განუწესენ მეფენი და მთავარნი, ჰელმწიფენი და წინა-მჯდომარენი, მოურავნი და

განმგენი, რათა სცივიდენ და იურვიდენ შენ მიერ მომადლებულითა ენითა მეტყუელსა ერსა და ტომსა, რწმუნებულსა მათდამი, და აღაორძინებდენ და განამდიდრებდენ ამას ყოვლითავე სულიერითა და კორციელითა კეთილითა, და განამტკიცებდენ საზღვართა მისთა, რათა არა დასადრგუნველ იქმნეს მარბიელთა უცხოთა ტომთა და ნათესავთაგან, და ჟამსა ზოგადისა შეჭირვებისასა ზედა-ადგენ ჭირვეულთა და ჰელის-აღუპურობელთა და ძვრ-ხილულთა, შენ, ანცა, უფალო, მოიხილე მონყალეობითა შენ მიერ დანერგულსა ვენახსა – ნათესავსა ამას ზედა ჩუნ ქართველთასა, რომელი ძლიერებისა მარჯუენისა შენისადა აღმომორჩებულ არს გარემო საყოფელთა კედარისთა, აღსაარებად სახელსა შენსა წმიდასა და თაყუანისცემად საღმრთოთა სინმიდეთა შენთა, და ანცა სათნო-იჩინე აღორძინებად და განმრავლებად და აღესებად მათა სულითა სიბრძნისადა, ურთიერთისა სიყუარულითა და საღმრთოთა გულისხმისყოფისადა, და მოჰმადლენ მათ განმგებულად და მმარ-

თებულად მწყემსნი და ჰელმწიფენი ბრძენნი და სახიერნი, რათა არცა ერთი ცხოვარი სამწყსოთა თვისანი წარწყმოდნ, არამედ ილუნდენ და ჰვარვიდენ და წარუმართებდენ მათ და კეთილად იყრობდენ ყოველთა ქუეყანათა მისთა, და მკლავისა შენისა ძლიერებითა შეჰმუსრნენ ყოველნი მტერნი და მბრძოლნი, მომავალინი აღმოფხურად ენისა და ერისა ჩუნისა საყოფელთაგან მისთა, და მოჰმადლენ ძლევადა უხილავთა მტერთა ზედა და ჰელმწიფებათა ბნელისათა, რათა წინამძღურებითა მათითა შენ მიერ მოგებულმან ერმან საზეპურომან დაიკვდროს საუკუნო სუფევად შენ-მიერი და დაუსრულებელთა მათ საუკუნეთა შინა მოუკლებელითა დიდებისმეტყუელებითა გაკურთხევდეს, გაქებდეს და გიგალობდეს შენ, ქველისმოქმედსა მაგას სულთა ჩუნთასა, მხოლოდშობილისა ძისა შენისა თანა, ყოვლადწმიდით და სახიერით და ცხოველსყოფელით სულით შენითურთ, ან და მარადის და საუკუნეთა შინა საუკუნეთასა, ამენ.

რამდენი კარგი ადამიანი, სასი-ქადულო მამულოშვილი დაკარგა საქართველომ ამ ბოლო დროს. სულ ახლახანს გურამ დოჩანაშვილი. თუმცა „უკვდავთან სიკვდილს რა ხელი აქვს?“
გთავაზობთ გურამ დოჩანაშვილის „კაცი, რომელსაც ლიტერატურა ძლიერ უყვარდა“-დან ნაწყვეტს.

მამულთშვილი

ბიც, ბავშვი ილიმება, „როგორ მოვანყობდი? - ამბობს რესპონდენტი, ცოცხლდება, - როგორ და მთელ ქალაქ კარცერებით მოვფენდი“. „რაო? - ყურს არ უჯერებს ხელმძღვანელი, - როგორ თუ... ეს რა - დესპოტიზმია?“
- არა, გეთაყვათ, დესპოტიზმისაგან ღმერთმა დამიფაროს, - ღიმილით ამზვიდებს რესპონდენტი, - ეს არ იქნება კარცერი ჩვეულებრივი გაგებით, ეს იქნება კარცერ-ლუქსი...
- როგორ თუ ლუქსი?!
- თქვენი გაკვირება სამართლიანია, - ეთანხმება რესპონდენტი, - არის ქვეყნად სიტყვები, რომლებსაც ძალზედ ძნელია გვერდიგვერდ ყოფნა, ამ შემთხვევაშიც ასეა, სად „კარცერი“, და სად „ლუქსი“, მაინც არ არსებობს დედამინაზე ისეთი ორი სიტყვა, ოდესმე ერთმანეთს რომ არ შეეხამოს, ახლაც ასეა, - ეს იქნებოდა კარცერი-ლუქსი, წიგნებიანი თაროებით სავსე, რბილი, მოხერხებული ნათურა - სოკოთი, ეს იქნებოდა კარცერი - ოცნება ყოველი წიგნის მოყვარულთათვის, რას იზამ, ყველას არ შეუძლია ბიბლიოთეკაში კითხვა, და ვინც თავისი ფეხით შევა ჩემს მიერ შემოღებულ მონყობილობაში, მაშინ ეს ოთახი იქნება უბრალოდ - ლუქსი, მრავალთათვის კი - კარცერი-ლუქსი... აი, სწორედ აქედან უნდა დამენყო - მე და ჩემნაირები, ეე, ჩემნაირები - ეს იქნებოდა უთვალავი კლიმი, ქუჩა-ქუჩა ვივლიდით, აი, ვთქვით, მივდივართ... მივდივართ, ავიარეთ, ჩავიარეთ, კედელს ორი ჯველი მიყუდებია, დგანან, მას-

ეს ჩემი ლუქსი, აჰ, უბაღლოა - დგას ჩვენი ჯველი, რაღა თქმა უნდა, ცალკე ვათავსებთ, ამ ჩვენს კარცერში, ჭერში შტერივით იყურება, ფანჯარაზე გისოსებია აკრული, კარიც, რასაკვირველია, დახშულია, გარეთ რომელიმე - რომელიმე კლიმი დარაჯობს, სკამზე ჩამომჯდარი, მუხლებზე - წიგნით, ჩვენი ჯველი კი უყურებს მაგიდას, სკამსა და... კარად-თაროებს, მაგრამ ჯერს ვერობით - არავერი. მიდის ქათქათა საწოლთან, წევა, იყურება, იყურება, თვალი უშტერდება და იძინებს. მშობლები, რა თქმა უნდა, გაფრთხილებულნი არიან, „ნუ გეშინიათ, ქალბატონო, თქვენი შვილი კარცერ-ლუქსია“, „კი ბატონო, კი, ოღონდ ეგ ქუჩა-ქუჩა წაწაღს გადაეჩვიოს და...“ ჯველი იღვიძებს, უყრებს ჭერს, შია... რა მოგართვათ, ეკითხება გარედან რომელიმე კლიმი, ჩაი, რძე, კაკაო... კაკაო იყოს, ამბობს ჯველი, რატომ დამიჭირეთ... მაგრამ რომელიმე კლიმი ამ შეკითხვაზე არა პასუხობს, სულ სხვა რამეს ეუბნება - რამდენი კოვზი შაქარი გნებავთ? ოთხი, ამბობს ჯველი, რატომ დამიჭირეთ, რომელიმე კლიმი კი - ყველი რომელი გიყვართ, გუდის, იმერული თუ სულგუნი? სულგუნი, რატომ დამიჭირეთ... რომელიმე კლიმი კი საუზმეს უმძრახად ანვდის, ჯველი საუზმობს, პურზე კარაქს უსვამს, კვერცხს ნაჭუჭს აცლის, ცოტათი ერთობა, სიგარეტი ნებას? კი ბატონო, სიამოვნებით, „მზიური“, „კოლხიდა“, „ლუქსი“. მაგრამ სხვა რამ გასართობი? - აჰ, არა, არა, აჰაჰაჰაჰა - არავითარი რადიო, ტელე-

ვიზორი, ტელეფონი, ჩვენი ოთახი მხოლოდ ლუქსი კი არა, კარცერიცა ცოტათი... ჩვენი ჯველი კი აბოლებს და ჭერში იყურება... ჭერი კი ანბანითაა მოხატული - ა, ბ, გ, დ, ე... ხომ კარგი აზრია, კლიმი? კლიმი რას იტყვის - რა თქმა უნდა, „შესანიშნავიაო“ - ამბობს.
- მერე მოდის სადილობის დროც... პირველი თავი, მეორე, მესამე, სალათა როგორი გნებავთ, ზეთით, ძმრინი თუ უძმრო, რატომ დამიჭირეთ, ა! არაა შენი საქმე - რომელიმე კლიმი - და აქ თუ ღრიალი და ხელ-ფეხის ქნევა ატეხა, უნდა უთხრაო: „თუთ!..“
- და ისადილებს. მერე ისევ ახედავს ჭერს, ჭერზე - ანბანი, და ამ დროს ნებისმიერი კლიმი დაუდევრად ეტყვის - თუ გინდა გადაფურცლე რამე, აი იქ კარადაში, წიგნები... გამოაღებს, ჯერ საბავშვო წიგნები იქნება, დიდასობებიანი, ნახატებიანი, „თხა და გიგო“, „მელოა და მწყერჩიბა“, ვთქვით... და თუ თავისი ნება-სურვილით გადაიკითხავს, ხომ კარგი და თუ კითხვას გულს ვერ დაუდებს, რომელიმე კლიმი კატეგორიულად ეტყვის: „იქამდე არ გაგანთავისუფლებთ, სანამ სანამ კარადაში მოთავსებულ წიგნებს არ წაიკითხავთ...“
- ეს ხომ ძალადობაა, - ამბობს ხელმძღვანელი, - კონკრეტულმა პიროვნებამ საკუთარი ინიციატივით უნდა შეირჩიოს ამა თუ იმ საზოგადოებრივ ღონისძიებათაგან...
- მე ჯერ მხოლოდ ყმანვილ-უსაქმურზე მოგახსენეთ, ბატონო, - უხსნის რესპონდენტი, - აბა მე რა უფლება მაქვს, ვინმე პატიოსან ქიმიკოსს ვსტაცო ხელი და დავამწყვდიო... - და უცებ ღრმად ჩაფიქრებული ამბობს, - ისე კი, უნივერსიტეტიკოსსაც თუ აწყინოს, მამაძაღლი ვიყო...
გურამ დოჩანაშვილი

გადგობა თავისუფლებისთვის...

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა, პირველმა მოადგილემ გრიგოლ ბალათურამ, მოადგილემ კახაბერ კუპრეიშვილმა, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილემ ბადრი კალანდარიშვილმა, საკრებულოს წევრმა, ფრაქცია „ქართული-ოცნება დემოკრატიული საქართველოს“ თავმჯდომარემ ზაზა ნაჭყებამ, ადგილობრივი ხელისუფლებისა და საზოგადოების წარმომადგენლებმა, პატივი მიაგეს 1989 წლის 9 აპრილს ქვეყნისთვის ზვარაკად შენი-

რულთა ხსოვნას და მემორიალი ყვავილებით შეამკეს.

9 აპრილის სკვერში მოენყო სისხლიანი კვირის ამსახველი ფოტოგამოფენა.

საქართველოსთვის შენირულთა ხსოვნასა და სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის ისტორიულ თარიღებს მიეძღვნა მხატვრულ-მუსიკალური კომპოზიცია, მოსწავლეთა ახალგაზრდობისა და კულტურის ცენტრის ახალგაზრდულ თეატრ „ფიროს-მანის“ და ანსამბლ „მუსიკელის“ მონაწილეობით. ასევე, ფოტოგამოფენები - ქალაქის საჯარო ბიბლიოთეკაში, ჟიული შარტავასა და მისივე სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმებში.

„ჩვენ პატივს მივაგებთ, 9 აპრილს, სამშობლოსათვის დაღუპულ გმირთა ხსოვნას და ამავე დროს, სიამაყით აღვნიშნავთ საქართველოს უახლესი ისტორიის უმნიშვნელოვანეს თარიღს — სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის დღეს. 1989 წლის 9 აპრილის ტრაგედიამ დასაბამი მისცა საქართველოს თავისუფლებასა და სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის პროცესს. ეს დღე ერის ისტორიაში დარჩება, როგორც სიმამაცის, ერთიანობის, თავისუფლებისა და თავგანწირვის სიმბოლო“ — აღნიშნა სენაკის მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა.

უსასყიდლოდ გადაეცათ

რავამ და ლუდუკი ხასიამ, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა, პირველმა მოადგილემ გრიგოლ ბალათურამ, მოადგილემ კახაბერ კუპრეიშვილმა, ადმინისტრაციული სამსახურის უფროსმა ნანა ზარანდიამ, საერთაშორისო ასოციაციის „საქართველოს ქალები მშვიდობისა და სიცოცხლისათვის“ თავმჯდომარემ მაია კვეზერელმა-კობახიძემ, ასოციაციისა და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებმა, შშმ პირებს ეტლები და სასურსათო ნობათები გადასცეს.

ასოციაციის წარმომადგენლებმა საჩუქრები ასევე გადასცეს დღის ცენტრის „ლაზარე-2015“ ბენეფიციარებს.

შშმ პირთათვის ეტლების უსასყიდლოდ გადაცემის პროგრამა, სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერითა და ასოციაცია „საქართველოს ქალები მშვიდობისა და სიცოცხლისათვის“, ამერიკული ჰუმანიტარული დონორი ორგანიზაციის - LDS Charities თანამონაწილეობით, მეექვსე წელია რაც ხორციელდება.

სენაკის მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე სამ პირს გადასაადგილებელი ეტლები უსასყიდლოდ გადაეცა.

საქართველოს პარლამენტის წევრმა, ფოთის, ხობისა და სენაკის მაჟორიტარმა დეპუტატმა ირაკლი ხახუბიამ, სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარის სახელმწიფო რწმუნებულის მოადგილეებმა - დავით ვე-

123 წელი აწინააღმდეგა ჩიქობავას დაბადებიდან

დიდი ქართველი ენათმეცნიერის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის, რუსთაველოლოგი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის დამფუძნებლის, საზოგადო მოღვაწის, სენაკის საამაყო შვილის არნოლდ ჩიქობავას დაბადებიდან 123 წლის იუბილეა.

მსოფლიო დონის მეცნიერი 1898 წელს, ძველ სენაკში, საჩიქობავოს უბანში დაიბადა.

იგი იყო ბერლინის უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორი, დიდი ბრიტანეთის სამეფო ფილოლოგიური საზოგადოების საპატიო წევრი, საქართველოს სახელმწიფო პრემიის და მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ლომონოსოვის პრემიის ლაურეატი.

საჩიქობავოს უბანში, არნოლდ ჩიქობავას სახლ-მუზეუმი, დღეს, ადგილობრივი ხელისუფლების განსაკუთრებული ზრუნვის საგანია.

დიდი ქართველი ენათმეცნიერის სახლ-მუზეუმამდე მისასვლელ გზაზე, გასული წლის ნოემბერში, ახალი ბეტონის საფარი მოენყო და ამით, ათწლეულების მანძილზე არსებული პრობლემა მოგვარდა.

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერია ასევე გეგმავს არნოლდ ჩიქობავას სახლ-მუზეუმისთვის ოდის შექმნას, სადაც ახალი სა-მუზეუმო სივრცე განთავსდება.

დახმარება განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ბენეფიციართათვის

მცხოვრებ, განსაკუთრებული საჭიროების მქონე ბენეფიციარებს სასურსათო პროდუქტები და ჰიგიენური საშუალებები დაურიგდათ.

თანადგომის აქციის მიმდინარეობას სენაკის მუნიციპალიტეტის მერის მოადგილე კახაბერ კუპრეიშვილი, ადგილობრივი ხელისუფლებისა და საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების სენაკის ფილიალის წარმომადგენლები გაეცნენ.

დარიგების პროცესში მონაწილეობა მერიის ადმინისტრაციული, ჯანდაცვისა და სოციალური სამსახურების წარმომადგენლებმა და წითელი ჯვრის საზოგადოების მოხალისეებმა მიიღეს.

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიისა და წითელი ჯვრის საზოგადოების ერთობლივი პროგრამა - „საქმიანობათა ცენტრი სენაკში უსაფრთხო გარემოსა და სიცოცხლის ხელშეწყობისთვის“, გრძელდება.

პროგრამის ფარგლებში, მუნიციპალიტეტის მასშტაბით, ქალაქად და სოფლად

სისხლის უანგარო დონაციის აქცია

სისხლის გადასხმის საქალაქო სადგურის — სისხლის ბანკის ინიციატივითა და სენაკის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, მერიის სხდომათა დარბაზში, სისხლის უანგარო დონაციის აქცია - „გაიღე სისხლი, გადაარჩინე სიცოცხლე!“ - გაიმართა.

ადამიანების სიცოცხლის გადასარჩენად, მუნიციპალიტეტის მერიის, მერიას დაქვემდებარებული სტრუქტურების თანამშრომლებმა, სისხლი უანგაროდ გაიღეს.

სისხლის დონაციის პროცესს მერიის ჯანდაცვისა და სოციალური სამსახურის უფროსი, ნატალია ხუბუა ესწრებოდა.

დონაციის აქცია ადამიანების სიცოცხლის გახანგრძლივებას, უმეტეს შემთხვევაში კი, სიცოცხლის გადარჩენას უზრუნველყოფს.

მსგავს კამპანიაში მონაწილეობის მზადყოფნის სურვილს მუნიციპალიტეტის მერია მუდმივად გამოთქვამს.

ინფრასტრუქტურული პროექტები

სენაკის მუნიციპალიტეტში საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტები მუდმივ რეჟიმში ხორციელდება. თეკლათის ადმინისტრაციული ერთეულიდან მენჯის ადმინისტრაციული ერთეულის სოფელ ბათარიასკენ მიმავალი გზის ასფალტირების პირველი ეტაპის სამუშაოები მიმდინარეობს.

პროექტის ღირებულება 383 413 ლარს შეადგენს; მათ შორის - 2021 წელს შესასრულებელი სამუშაოების ღირებულება - 356 642 ლარი, 2022 წლის - 26 771 ლარი.

სამუშაოებს სს „არქეოპოლისი“ ახორციელებს.

საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლების პროცესი ასევე უწყვეტ რეჟიმში მიმდინარეობს ქალაქად და სოფლად, მუნიციპალიტეტის თითქმის ყველა ლოკაციაზე.

ბოლო წლების მანძილზე, სენაკის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით, რეაბილიტაცია ჩაუტარდა და ამ ეტაპზე უტარდება ისეთ გზებს, რომლებსაც ათწლეულებია აღდგენითი სამუშაოები არ ჩატარებია. ეს ეხება როგორც მუნიციპალურ, ასევე შიდა სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზებს.

(გაგრძელება მესამე გვერდზე)

„ჩვენ ერთნი ვართ დედამინაზე“

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი, პირველ მოადგილესთან, გრიგოლ ბალათურასთან, მოადგილესთან, კახაბერ კუპრეიშვილთან, განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის სამსახურის უფროსთან, გივი მისაბიშვილთან და ამავე სამსახურის უფროს სპეციალისტთან, ირმა კუპრეიშვილთან ერთად, პროექტით - „ჩვენ ერთნი ვართ დედამინაზე“ კონკურსში გამარჯვებულ, პირველი საჯარო სკოლის წარმატებულ მოსწავლეებს, დირექტორს ნინო გოგელიძეს, პედაგოგებს - ელისო შურაიას და მამუკა კუჭავას შეხვდა.

ქალაქ სენაკის N1 საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა: ნიკოლოზ კაჭარავამ, ანი ბოკუჩავამ, ანამარია კინტირაიამ, ანა და ალექსანდრე ნაჭყებებმა, მონაწილეობა მიიღეს საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს პროგრამის - „ინკლუზიური სწავლების ხელშეწყობა“, ქვეპროგრამის - „განათლების მიღების მეორე შესაძლებლობა სოციალური ინკლუზიით“, კონკურსში.

მათ, პროექტით - „ჩვენ ერთნი ვართ დედამინაზე“, კონკურსის გამარჯვებულის ტიტული მოიპოვეს და მინისტრის სიგელ-ბით დაჯილდოვდნენ.

მუნიციპალიტეტის მერმა ლევან კუპრეიშვილმა წარმატებულ მოსწავლეებს მოპოვებული გამარჯვება მიულოცა, თითოეულ მოსწავლეს ერთჯერადი ფულადი ჯილდო გადასცა და შემდგომი წინსვლა უსურვა

საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელება

ბებზე მორგებული შემდეგი პროექტები:

ძველი სენაკის ადმინისტრაციული ერთეულის ცენტრის კეთილმოწყობა და საბავშვო ბაღამდე გზის ასფალტირება; ზემო სორტის უბნის ასფალტირება; ნაფეტვარიძის ქუჩაზე; ჭავჭავაძის ქუჩაზე - სამხატვრო გალერეიდან ხორავას ქუჩამდე და ხორავას

მიუხედავად პანდემიით შექმნილი საყოველთაო დამაბრკოლებელი გარემოებებისა, სენაკის მუნიციპალიტეტში, საგზაო ინფრასტრუქტურის განახლება-რეაბილიტაციის პროცესი ქალაქად და სოფლად, აქტიურ რეჟიმში გრძელდება.

ამ ეტაპზე საავტომობილო გზის ინტენსიური სარეაბილიტაციო სამუშაოების პირველი ეტაპი დასრულებულია სოფელ მეორე ნოსირის საბარკალაიოს უბანში. პროექტის ღირებულება 315 668 ლარს შეადგენს; ამ პროექტის 2021 წელს შესასრულებელი სამუშაოების ღირებულებაა - 268 703 ლარი, 2022 წლის - 46 965 ლარი;

მუნიციპალიტეტის მასშტაბით ასევე მიმდინარეობს მოსახლეობის საჭიროე-

ქუჩის რეაბილიტაცია; ბელიაშვილის ქუჩაზე; კანკიას ქუჩის პირველი შესახვევში - გზის ასფალტირების სამუშაოები;

თეკლათის ადმინისტრაციულ ერთეულში - რკინიგზის გასწვრივ - საავტომობილო გზის ასფალტირება;

მენჯის ადმინისტრაციულ ერთეულში, მენჯი-სახარბედიოს დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია;

თეკლათის ადმინისტრაციული ერთეულიდან მენჯის ადმინისტრაციული ერთეულის სოფელ ბათარიასკენ მიმავალი გზის ასფალტირება;

სამუშაოებს სს „არქეოპოლისი“ აწარმოებს.

დასუფთავების კამპანია

წყლის რესურსების დაცვის საერთაშორისო დღესთან დაკავშირებით, დასუფთავების კამპანიაში „ლურჯი ნაკადული“, სენაკის მუნიციპალიტეტიც ჩაერთო.

დასუფთავდა რამდენიმე ლოკაცია: მდინარე ტეხურის სანაპირო - ახალსოფლისა და ნოქალაქევის ადმინისტრაციულ ერთეულებში, ბუნებრივი წყაროს მიმდებარე ტერიტორია - მენჯის ადმინისტრაციულ ერთეულში და თბილისი-სენაკი-ლესელიძის ავტომაგისტრალის მონაკვეთი - ნოსირისა და თეკლათის ადმინისტრაციულ ერთეულებში.

დასუფთავების აქციაში სენაკის მუნიციპალიტეტის მერის პირველი მოადგი-

ლე გრიგოლ ბალათურია, ადგილობრივი თვითმმართველობის, საზოგადოებრივი მომსახურების ცენტრის წარმომადგენლებთან და ეკო-კლუბის წევრებთან ერთად, ჩაერთო.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის გადამწყვეტილებით, წყლის რესურსების დაცვის საერთაშორისო დღე 1993 წლიდან აღინიშნება.

ყოველწლიურად, 22 მარტს, „საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამინის მეგობრები-საქართველო“ კამპანია „ლურჯი ნაკადულის“ ფარგლებში, მუნიციპალიტეტების ჩართულობით, გარემოსდაცვით აქტივობებს მართავენ.

გამწვანების აქცია

კვირეულის ფარგლებში, ჩატარდა პრევენცია - „კლიმატის ცვლილებების გავლენა COVID 19-სა და ტურიზმზე“; გაიმართა დისკუსია თემებზე: კლიმატის ცვლილებები და საქართველო, ხელისუფლებისა და საზოგადოების როლი კლიმატის ცვლილებების შერბილებაში და ადაპტაციაში; დაიგეგმა გამწვანების აქციები შემოდგომაში და გაზაფხულზე; პირველ ეტაპზე დაირგო 70 ძირი ნერგი.

სენაკში, კლიმატის ცვლილების კვირეულის ფარგლებში, გამწვანების აქცია გაიმართა.

თემურ ბოკუჩავას სახელობის აფხაზეთის მეშვიდე საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა, დირექციისა და ადგილობრივი ხელისუფლების წარმომადგენლებთან ერთად, სკოლის ტერიტორიაზე, 120 ძირი წიწვოვანი და კაკლის ნერგები დარგეს.

გარემოს დაცვით აქტივობას წინ უსწრებდა კლიმატის ცვლილების კვირეული, რომელიც სენაკში, პროექტის - „სამოქალაქო საზოგადოების გაძლიერება ეროვნული კლიმატის პოლიტიკის განხორციელების“ ფარგლებში გაიმართა.

კლიმატის ცვლილების კვირეულის ფარგლებში დაგეგმილ ღონისძიებებს სენაკში, მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით, ორგანიზებას გარემოსდაცვითი ეკოლოგიური ასოციაცია „დეა“, უწევდა.

„კლიმატის კვირეული“, საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა/დედამინის მეგობრები საქართველოს მიერ, 2009 წლიდან, სხვადასხვა აქტივობებით აღინიშნება.

მუნიციპალიტეტის მერიის საზოგადოებასთან ურთიერთობის და ინფორმაციული უზრუნველყოფის განყოფილება

საქართველო გარდა იამაყებს თქვენი სახელებით

7 მარტს საქართველოს ეროვნულ გმირს, სენაკის გამორჩეულ შვილს, სამშობლოსათვის თავდადებულ მამულიშვილს ბატონი ჟიული შარტავას 77 წელი შეუსრულდებოდა. აღნიშნულ თარიღთან დაკავშირებით, შემუშავებული გეგმის შესაბამისად, სენაკის ჟიული შარტავასა და მისივე სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის თანამშრომლებმა, კულტურის მუშაკებმა, აფხაზეთის ომში დაღუპულთა ოჯახების ახლობლებმა, წუთიერი დუმილით პატივი მივადეთ გმირის ხსოვნას. გავისხენეთ შარტავეების ოჯახის გარდაცვლილი წევრები, სენაკის კოლორიტები: ქალბატონი ფენია, ბატონები კალისტრატე და სოსო. მოვიგონეთ

ჩვენი თანაქალაქელები, ან გარდაცვლილები: გენო ადამია, გურამ გაბესკირია, ლევან ჭუბაბრია, ნოდარ კანკია, რობერტ სანიკიძე და ლინა ეჯიბია. დასახელებულთაგან გენო, გურამი და ლევანიც მარტის თვეში იყვნენ დაბადებულები. 2 მარტს გურამ გაბესკირიას 74 წელი შეუსრულდებოდა, 8 მარტს გენო ადამია-85, ხოლო 47 წლის გახდებოდა ლევან ჭუბაბრია.

შეკრებილებმა ყვავილებით შევამკეთ ქალაქის ცენტრში ჟიული შარტავას, აფხაზეთის ომში დაღუპულთა სკვერში-გენო ადამია, გურამ გაბესკირიასა და ნოდარ კანკიას ბიუსტები. პატივი მივადეთ გმირებს, რომლებმაც თავიანთი

სიცოცხლე, ქვეყნის ერთიანობის დაცვას შესწირეს და მომავალ თაობას მამულიშვილობის წარუშლელი მაგალითები დაუტოვეს.

სენაკის იოანე ნათლისმცემლის საკათედრო ტაძარში ჟიული შარტავასა და აფხაზეთის ომში დაღუპულთა პატივმიგების მიზნით დავესწარით დეკანოზ იოანე კუპრეიშვილის მიერ აღვლენილ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დასაცავად აფხაზეთში დაცემულ პირთა სულების მოსახსენიებელ პანაშვიდს.

ქალბატონებმა ცისანა შარტავამ და ლეილა გაბესკირიამ მადლობა გადავცინადეს მუზეუმის თანამშრომლებს თბილი მოგონებისათვის.

მარინა აზრაშია

"ქართული მარტო ენა?!"
ქართული ქართველი რწმუნის!
დემურის,
ბედი სწორას
ზღვას როს,
იმოდენას"
მუსხრან მაჭავარიანი

ნომრის სტუმარია სენაკის №1 საჯარო სკოლის დანაწევრებული კლასის მასწავლებელი სალომე შურია. სალომემ 2009 წელს დაამთავრა სენაკის პირველი საჯარო სკოლა. შემდეგ ჩაირიცხა ილიას სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების ფაკულტეტზე, 2009 წელს დაამთავრა აღნიშნული ფაკულტეტი დანაწევრებული კლასების მასწავლებლის სპეციალობით. ამავე წელს დაინიშნა მუშაობა სენაკის კერძო სკოლა ლიცეუმში, 2014 წელს მიიღო უფროსი მასწავლებლის წოდება, 2017 წლიდან მუშაობს სენაკის გენო ადამიას სახელობის პირველ საჯარო სკოლაში. ჰყავს მეუღლე და ერთი შვილი.

შემოქმედებითი უნარით დაჯილდოებული მასწავლებელი გამოირჩევა მასწავლებლების სულში წვდომის შესანიშნავი უნარით.

ჩვენ რამდენიმე კითხვით მივმართეთ ქალბატონ სალომეს. ჩვენი კითხვები ძირითადად სწავლა-აღზრდის მეთოდებს და მოსწავლეებში ქართული ენის სახელმწიფოებრივი სტატუსისადმი პატივისცემის გრძობის გამოუმუშავებას ეხება.

გათავაზობთ ინტერვიუს.
ქალბატონო სალომე, უპირველესად მინდა გისურვოთ წარმატებები და მოგმართოთ კითხვით, თქვენი თაობის ახალგაზრდების უმრავლესობა, ნაკლებად ირჩევს პროფესიად დანაწევრებული კლასის შედგენილებას (ჩემი აზრით ეს ყველა-

აი ია - სამყაროს გასაღები ჯადოსნური ბეგრები

ზე მეტად სჭირდება საგანმანათლებლო სფეროს, რამ განაპირობა თქვენი პროფესიული არჩევანი?

დიდი მადლობა, ვფიქრობ, დედამ განაპირობა ჩემი არჩევანი, ბავშვობიდანვე ვხედავდი, ვგრძნობდი ამ პროფესიის მადლს, სიყვარულს იმასაც ვაცნობიერებდი, რომ დიდი პასუხისმგებლობისა და შრომის გარეშე ვერ შევძლებდი ყველაზე მნიშვნელოვანი მისიის აღსრულებას. მართალია გითხრათ, როცა დედა (ნინო კვარაცხელია) წარმატებული, თითოეული მოსწავლისთვის საყვარელი მასწავლებელი გყავს, რომაგდება პასუხისმგებლობა, მით უმეტეს, თუ დანაწევრებული კლასის ასწავლი. ამ პროფესიისადმი სიყვარული კიდევ უფრო გააღრმავა სკოლაში - ქართული მასწავლებელმა ნატო მორგოშიამ და უნივერსიტეტში ბატონმა ვაჟა დანელიამ.

ალბათ დამეთანხმებით, რომ მშობლიური ენის სწავლებისას დიდი მნიშვნელობა აქვს მოტივაციას, რას აკეთებთ იმისათვის, რომ მოსწავლეებს მშობლიური ენის სიყვარული გაუღვივოთ?

სწავლა-სწავლების რთულ პროცესში უმნიშვნელოვანესია განწყობა, თუ ბავშვს არა აქვს მოტივაცია, ყოველი ცდა ასწავლო, უშედეგო იქნება. სწავლა-მოტივაციის გარეშე ჰყავს ფრენას ფრთების გარეშე.

ბავშვის ბუნებრივი მდგომარეობა თამაშია, ყოველი აქტივობა, რომელსაც ვგეგმავთ ეფუძნება თამაშით სწავლებას. მაგალითად აუდიოჩანაწერის მოსმენა, ნაცნობი ზღაპრის გმირები არასწორად წარმოთქვამენ სიტყვებს შემდეგ წინადადებას, მოსწავლეები ხალხისათვის ასწავლებენ და ასე თამაშით სწავლობენ მართლ მეტყველებასა და მართლწერას.

სასკოლო სახელმძღვანელოებთან ერთად რა სახის თვალსაჩინო-

ებებს და დიდაქტიურ მასალებს იყენებთ ქართული ენის სწავლებაში?

დანაწევრებული კლასში მშობლიური ენის სწავლება ასო-ბეგრებით იწყება, როცა სამყაროს გასაღები ჯადოსნური ბეგრები - აი იას ამოვქარავთ მოზარდის სულში და

ვიწყებთ თითოეული ბეგრის წარმოთქმაზე თუ წერაზე მუშაობას, სასკოლო სახელმძღვანელოს გარდა, ვიყენებთ დანაწევრებული კლასის პროექტის „j praidis“ წერისა და თუ კითხვის მრავალფეროვან სტრატეგიებს, მეთოდებს: „დაფიქრდი-დაწყვილდი-გაუზიარე“ ურ-

თერთსწავლება, დაამყარე კავშირი, პერსონაჟის რუკა. ასევე საკუთარი ხელით შექმნილ რესურსებს მიზნიდან გამომდინარე.

14 აპრილი ქართული ენის დღეა, როგორ აღნიშნავთ კლასში ამ მეტად მნიშვნელოვან თარიღს, რაც ხელს შეუწყობს ქართული ენის, როგორც სახელმწიფო ენის სტატუსის განმტკიცებას?

14 აპრილი თითოეულ კლასში გამოირჩეულად აღნიშნება. ამ დღეს „არამარტო ამ დღეს“ განსაკუთრებით ვეფერებით მრავალჭირვარამაგდანაზად, უნატიფის, ლეიურ ენას ლექსებით, სიმღერებითა და ცეკვებით. მოსწავლეები ერთმანეთს ეჯიბრებიან ხელწერაში, გამოვცემთ კედლის გაზეთს, ერთმანეთის რეველებიდან ამოკრებილ შეცდომებს ვასწორებთ და სწორი ფორმები მართლ წერის დაფაზე ვაღმოგვაქვს, იაკობ გოგე-

ბაშვილის მოთხრობების მიხედვით ვდგამთ სექტაკლს. თქვენი აზრით, ქართულ ენას, როგორც ცოცხალ ორგანიზმს სჭირდება თუ არა მუდმივი ზრუნვა, მუდმივი დაცვა და მუდმივი მოვლა-პატრონობა? ამ კითხვაზე დიდი ქართველის სიტყვებით ვუპასუხებ „მშობლიუ-

დედა ენა - უმნიშვნელოვანესი და წმინდა

დამცველი დიდი თუ პატარა, მზად იყენებს სიცოცხლის ფასად ქართული ენის სტატუსი შეენარჩუნებინათ. პროტესტი იმდენად დიდი იყო, რომ მაშინდელმა საბჭოთა მთავრობამ უკან დაიხია და ქართულ ენას შეუწინააღმდეგა სახელმწიფო ენის სტატუსი. ეს იყო აბუზად აგების, დანახვის, შეურაცხყოფის მცდელობა, რომელიც საბედნიეროდ ქართველი ხალხის გამარჯვებით დამთავრდა. 1990 წლის 14 აპრილიდან კი ეს დღე „დედა ენის“ დღედ აღინიშნება.

დედა ენა, მშობლიური ენა თვით სიტყვაც კი მიგვანიშნებს, რაოდენ მნიშვნელოვანია გამართლად და სწორხაზოვნად ვასწავლოთ მომავალ თაობას ქართულ ენაზე წერა-კითხვა.

სწორედ ამ თემსთან დაკავშირებით ჩვენი ნომრის სტუმარი არის კერძო სკოლა „პედაგოგის“ ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელი ქალბატონი ნინო ფრანგიშვილი.

ქალბატონო ნინო, 14 აპრილი დედა ენის დღეა. თქვენ როგორც ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი, რას აკეთებთ ქართული ენის სინამდვილეს დასაცავად?

ჩემი აზრით ქართული ენის დაცვას ერთი კონკრეტული დღე არ სჭირდება, ეს დღე უბრალოდ პატივისცემის გამოხატვაა, მუხლმოდრეკა ენის მიმართ რაღაცნაირად „ენა ისეთი ქართულია როა, მინაში კია, მაგრამ მინაზე? - ალბათ დამეთანხმებით, არა, ამიტომაც უნდა ვეცადოთ ეს ენა არ დაიპაროს. მე ჩემის მხრივ ცდილობ, ჩემს მოსწავლეებს გავუძლიდრო ლექსიკა, დავინყებთ არ მივცეთ მივიწყებული სიტყვები, გამოვიყენოთ და გავაცოცხლოთ ისინი, თითოეული სიტყვა ხომ ქმნის ქართულ ენას, ენა კი სახელმწიფოს.

თქვენი საგანმანათლებლო პრაქტიკის მანძილზე რა ღონისძიებები მიუძღვნით ქართული ენის დაცვას? მე როგორც ქართული ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი, ჩემი საგანმანათლებლო პრაქტიკის მანძილზე არაერთი ღონისძიება მი-

უძღვენი ქართული ენის დღეს. რატომ უნდა თითოეულ ღონისძიებაში ვიზარდებოდი და ვაკეთებდი მაქსიმუმს. შემიძლია თამაშად ვთქვა, რომ ჩემი მოსწავლეების გვერდში დგომით და მონდომებით ყოველი ღონისძიება გამომდინარეობს საკმაოდ კარგი და განსხვავებული. როგორც რომელიმე გამოვყო, მაგრამ გონებაში ამომიტივტივდა და სასიამოვნოდ მახსენდება ერთ მათგანი „ცარიელი კედლის გზეთი“, სადაც მოსწავლეებს უნდა ჩაენერათ სლოგანი, რას უსურვებდნენ ქართულ ენას. ერთ-ერთი მათგანი ასე უღერდა: შენ „ბრატს“ - ძმა მირჩევნია!

ტელეფონურებში და მედიასაშუალებებში ხშირად ვხვდებით ქართული სალიტერატურო ენის დამახინჯების ფაქტებს. როგორია თქვენი დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი?

ჩემი აზრით, ყველაზე მტკივნეულ საკითხს მივადექით. საუბედუროდ უკვე რამდენიმე ათეული წელია ეს ტენდენცია დამკვიდრდა, როგორც ჟურნალისტიკაში ასევე უბრალოდ მეტყველებაში. ვივინყებთ ჩვენს მშობლიურს და შემოგვაქვს სხვისი. თითქოს ჩვენს სჯობდეს. არ მინდა მკითხველმა არასწორად გაიგოს. მე მომხრე ვარ ყოველგვარი განვითარების. საუკუნეები გადის განვითარების გზები სწრაფად მიინევის, ამას მივესალმები, მაგრამ ჩვენს მშობლიურ ენას, რომელსაც უმდიდრესი და მრავალფეროვანი ლექსიკა გააჩნია სხვა „განვითარება“ არ სჭირდება. ქართული ენის დამახინჯება ენის მტრობაა. ის რაც მტერმა ძალით ვერ მოახერხა, ჩვენი ნებით ვაკეთებთ.

ბავშვებს ხშირად ვაძლევ დავალებებს. დააკვირდნენ ჟურნალისტიკის გამოხვედებს, ამონერონ არასწორი ფორმები და შეასწორონ ისინი... და ჰოი! საკვირველებაც და სირცხვილო... ხანდახან ისეთ რამეს ნაგავნებებით, მართლაც, რომ ვაგონებულნი ვჩქვებით. სწორედ ასე ცდილობ ჩემი მოკრძალებული წვლილი შევიტანო და მომავალ თაობას გავუღვივო პატივისცემა ჩვენი ენისადმი.

რას ფიქრობთ ქართული ენის სკოლებში სწავლებაზე, რამდენად და ის დრო საკმარისი და ვაკეთებთ მობილი აქვს. რაზე უნდა გააკეთოს აქცენტი ქართული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებელმა. რამდენად ახერხებთ ლიტერატურული მასალის შესწავლასთან ერთად გრამატიკულ ნორმებზე ყურადღების გამახვილებას?

მადლობა უფალს, რომ მშობლიურ ენასა და ლიტერატურას სკოლებში საკმარისი დრო აქვს დათმობილი. ჩვენ მასწავლებლებს თავისუფლად შეგვიძლია მხატვრულ კითხვასაც დავუთმობთ დამატებითი საათი. ვფიქრობ, რომ ეს მოზარდის განვითარებისა და „სულის შევსებისათვის“ საუკეთესო საშუალებაა.

რაც შეეხება ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლებაში აქცენტის გაკეთებას... უდაოა, რომ ერთნაირად მნიშვნელოვანია, როგორც ლიტერატურის ისევე გრამატიკა. ჩემს საგანმანათლებლო პრაქტიკაში მაქვს ჩემივე მეთოდებიც და შემიძლია ვთქვა, რომ საკმაოდ წარმატებულია. შეუძლებელია ბავშვს ასწავლო ლიტერატურა და არ ასწავლო მართლწერა, სწორად მეტყველება, ან პირიქით. მაგალითად, მე ლიტერატურული მასალის ახსნის შემდეგ, რამდენიმე საგაკვეთილო პროცესში განსაკუთრებულ ყურადღებას ვაქცევ მეოთხე დღეს. ვაჯამებთ მასალას და ვინყებთ სალიტერატურო ენის წესებზე მუშაობას. ასევე დასწავლი ტექსტიდან ვერთ ე.წ. „დარღვევებს“, რადგან ბავშვს წარმოადგენს ჰქონდეს მისაღებ და მიუღებელ ფორმებს.

კიდევ ერთხელ შემიძლია თამაშად ვთქვა, რომ დღეს ქართული ენისა და ლიტერატურის ინტეგრირებულ სწავლებას სულაც არ ჰქონია მინაღ გრამატიკის განდევნა. პირიქით, გრამატიკა უნდა ვასწავლოთ ლიტერატურულ ტექსტებთან მიმართებით.

თქვენი აზრით კარგი მასწავლებელი რა კრიტერიუმს უნდა აკმაყოფილებდეს. რა პასუხისმგებლობა თქვენთვის მასწავლებლობა?

რე ენის სინამდვილეს დაცვა ისეთივე საპატიო საქმეა, როგორც ხმლით დაცვა საკუთარი მამულისა“. ენას, დიხაც, მოვლა-პატრონობა, დაცვა სჭირდება,“ მას კაცი ცოდვილის ხელით არ უნდა შეეხოს.”

იმისთვის რომ ბავშვს დანაწევრებული კლასიდანვე განუვითარდეს მართლმეტყველებისა და მართლწერის უნარები, ვიყენებთ შემდეგ აქტივობებს: „ტყუილი თუ მართალი“, ვინც შეცდომებს გამოიცნობს, ის იქნება ყოჩაღი“, „იყავი მასწავლებელი“. კლასში გვაქვს აკეთებული „ჯანსაღი ტყე“. ბავშვებზე დამკვირვებელი სიტყვები. ბავშვმა უნდა მოიფიქროს ამ სიტყვების შესაბამისი სინონიმები, ანტიონიმები, რითმები. ზოგჯერ ტყე „ავად ხდება“ ამის მიზეზი ბარბაროზებია, ბავშვებმა უნდა „განკურნონ“ ტყე, მოამორონ ბარბაროზები და შეცვალონ სწორი შესატყვისით.

თუ თითოეულმა, მოსწავლეს დანაწევრებით საფეხურიდანვე არ ჩაუნერგეთ მშობლიური ენის პატივისცემა, სიყვარული, არ განუვითარებთ მოვლა-პატრონობის უნარს და შემდეგ იგივე დამოკიდებულება არ გავრცელდება მალა კლასებში შრომა ფუჭად ჩაივლის, მეტიც მშობლიური ენის მოვლა-პატრონობა სახელმწიფოს მოვალეობაა და სასურველი შედეგი მაშინ მიიღწევა, როცა სკოლა, ოჯახი და საზოგადოება მიზანმიმართულად მოქმედებს სასურველი შედეგისთვის.

რაც უფრო ჩაფურცლებული სწავლა-სწავლების პროცესს, მით უფრო დავინახავთ იმ მიზეზ-შედეგობრიობის ჯაჭვს, რომელსაც პრობლემის სახით ვანყვებით, ასე რომ, სწავლება მუდმივი ფიქრის, განახლების პროცესია და ბედნიერება, როცა ამ პროცესის მონაწილე ხარ.

P.S. წარმატებებს ვუსურვებთ ნოვატორ პედაგოგს და მის მოსწავლეებს. ღვთის წყალობა არ მოჰკლებოდათ.

მოამზადა მელა ბაღაიურიამ

„მხოლოდ დედა ენა არის ენა სულისა და გულისა, ყველა უცხო ენანი კი არიან ენანი მუხსიერებისა... მხოლოდ დედაენაზე შეიძლება ილოცოს ადამიანი გულმხურვალედ.“

იაკობ გოგებაშვილი
(1840/1912 წლები)

დედა ენის შემქმნელი და სულის ჩამდგმელი იაკობ გოგებაშვილი გახლავთ. ის არ იშურებდა სახსრებს ხალხის განათლებისათვის. ღარიბ მოსწავლეებს დახმარებას უწევდა და წარჩინებულ ადამიანებს ეხმარებოდა. ქართული ენის სახელმძღვანელო არა ერთი ღირსეული მამულიშვილი აღზარდა და აღზრდის. გამოცემის თარიღად 1876 წელი სახელდება. ცნობილია, რომ 1906 წლიდან „დედა ენა“ გამოიცა 2 ნიგნად: პირველ ნიგნში გამოცემულია წერა-კითხვის შესასწავლი მასალა, მეორე ნიგნში კი მოთავსებულია: მხატვრული თხზულებები, ხალხური შემოქმედების შესანიშნავი ნიმუშები, სახუმების-მეტყველო, ისტორიული, ეთნოგრაფიული შინაარსის სტატიები. გოგებაშვილის მოთხოვნებში დიდაქტიური ელემენტები მხატვრულად ერწყმის რეალიზმს და შესანიშნავ სინთეზს ქმნის. აღსანიშნავია, ავტორის სიცოცხლეში 33-ჯერ გამოიცა, მისი გარდაცვალების შემდეგ, სახელმძღვანელოს გამოცემა სპეციალური კომისიის ვალდებულებაში გადავიდა, რომელსაც ლ. ბოცვაძე ხელმძღვანელობდა.

ი. გოგებაშვილის „დედა ენის“ მიხედვით ნ. ბოცვაძისა და ე. ბურჯანაძის „დედა ენა“ დაიწერა (2 ნიგნად) პირველი და მეორე კლასის აღზარდებისათვის და 1944 წლიდან აქტიურად გამოცემის. ასევე შეიქმნა ვ. რამიშვილის მიერ მოსამზადებელი კლასის „დედა ენა“.

1976 წელს „დედა ენის“ 100 წლისთავი საზეიმოდ აღინიშნა. დაისტამბა 1876 და 1912 წლების გამოცემები, ხოლო 1994 წელს რუსთაველის თეატრში „დედა ენის“ მოტივზე შექმნილი სპექტაკლი „იაკობის სახარება“ დაიდგა, რომელზეც სტუდენტური რეჟისორებით.

მნიშვნელოვანი ისტორიული ფაქტია 2019 წელს მიღებული გადაწყვეტილება. საქართველოს IX მოწვევის პარლამენტმა საგანმანათლებლო პროცესში დააბრუნა იაკობ გოგებაშვილის უკვდავი „დედა ენა“.

მოგესხნებათ საქართველოს ძალზე დიდი, საინტერესო და ყოვლისმომცველი ისტორია აქვს. უხსოვარი დროიდან, მრავალი ბრძოლა და ომი გადახდენია ქართველ მოსახლეობას, მრავალ ჭირ-ვარამ გამოვლილი ერი კვლავაც იმარტება და ფეხს და ახალი ძალებითა და შემართებით მიიწევდა მომავლის

„ქართულ ხალხთა სიმდიდრე, სიღირსე, სიკეთე, სიბრძნე - დედა ენა“

გაბრწყინებისაკენ. ქართული ენის ისტორიამ მნიშვნელოვანი ისტორიული ფაქტები შემოგვიწვინა. მათ შორის ერთ-ერთი 1978 წლის 14 აპრილია. საქართველოს მოსახლეობამ მასობრივი გამოსვლა მოაწყო, რითაც ფარავით აღუდგა საბჭოთა კავშირის გადაწყვეტილებას, რომელიც საქართველოში ქართული ენის, სახელმწიფო ენის გაუქმებით იყო გაუქმებული. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან, რუსთაველის გამზირისაკენ 15 000-მდე ადამიანი მიემართებოდა საკუთარი თავისუფლების, ღირსების დასაცავად. სტუდენტებსა და ინტელიგენტ საზოგადოებას, სხვა მოქალაქეებს შეუერთდნენ და გაერთიანებული ძალებით, ან უკვე 100 000 ადამიანი წარსდგნენ რუსთაველის გამზირზე. ამაღლებულმა და ღირსულმა ნაბიჯმა, წარმოადგინა რამ შეძლო. საბჭოთა კავშირის ისტორიაში პირველად, კომუნისტურმა რეჟიმმა, იდეოლოგიამ, უკან გადადგა ნაბიჯი, უკან დაიხიეს! - ქართველ ხალხთა მომავალი, ქართული სახელმწიფო ენა გადარჩა. უფრო ძლიერად და მყარად გაიდგა ფეხები საქართველოს მიწა-წყალზე. რა თქმა უნდა, 14 აპრილი ქართველი ხალხისათვის ერთ-ერთი ღირსშესანიშნავი დღეა - „დედა ენის“ დღე. ქართველმა ხალხმა დაიცვა ენა სულისა და გულისა, ენა ლოცვისა და ღირსებისა.

გრიგოლ ორბელიანი: „რა ენა ნახდეს, ერიც დაეცეს, ნაეცხოს ჩირქი ტაძარსა წმინდას“.

ახლა კი მსურს ორიოდ სიტყვით ქართული დამწერლობის წარმოშობაზე გესაუბროთ. მეცნიერთა შორის დღემდე დავის საგნად რჩება. სამწუხაროდ ერთიანი მოსაზრება ვერ ყალიბდება ანბანის შემქმნელსა და შექმნის თარიღთან დაკავშირებით. ეს საკითხი ძველი დროიდან აქტუალურია და მრავალი ცნობა მოგვეპოვება, როგორც ქართულ, ასევე სხვა ენის წერილობით წყაროებში. ქართულ საისტორიო მწერლობაში არსებული ცნობის თანახმად, მნიშვნელობა ქართლის პირველ მეფეს, ფარნავაზს (ძვ.წ IV-III საუკუნის I ნახევარი) შეუქმნია. ეს მოსაზრება ისტორიკოს ლეონტი მროველს ეკუთვნის. საყურადღებოა, რომ დაახლოებით 700 წლის განმავლობაში, არავითარი ეჭვი არ შეუტანია არც ერთ ქართლის ლეგენდარული დამაარსებლის, ფარნავაზის ცხოვრების აღწერისას წერს: - „ესე ფარნავაზ იყო პირველი მეფე ქართლსა შინა ქართლოსისა ნათესავთაგანი. ამა

განავრცო ენაი ქართული და არღარა იძრახებოდა სხუაი ენაი ქართსა შინა თუინიერ ქართლისა და ამაჲ შექმნა მნიგნობრობაი ქართული“.

ჩემო მკითხველო, მინდა გითხრა, რომ დაუდგენელია საიდან მოიპოვა ეს ცნობა ლეონტი მროველმა. როგორ ფიქრობთ, თავად შეიხზა, თუ ჩვენთვის დღემდე უცნობი წყაროთი იხელმძღვანელა?!

თავად ივანე ჯავახიშვილი წერდა, რომ ძნელი სათქმელია, არსებობდა თუ არა სხვა ცნობა, მაშინ როდესაც უძველეს ქართულ მემკვიდრეებში „მოქცევაი ქართლისაი“-ში ქართული მნიგნობრობის არც შემქმნელსა და არც დასაწყისზეა საუბარი. მართალია, ივანე ჯავახიშვილი იზიარებდა და ემხრობოდა ქართული ანბანის წინაქრისტიანულ ხანაში შექმნის თვალსაზრისს, (შექმნის დროდ ძვ.წ VII საუკუნეს ასახელებდა) მაგრამ, ლეონტი მროველის მოსაზრება ეჭვქვეშ დააყენა. „მხოლოდ ის ვარაუდობა საყურადღებო, რომ XI საუკუნის ქართველ ისტორიკოსს ქართული ანბანი ქრისტეს წინადროინდელ აღმოჩენად ჰქონდა წარმოდგენილი, ძველისძველად მიაჩნდა და სხვაეტი ქრისტიანობის შენაძრეად არ სთვლიდა. იქნებ მომავალმა გამოარკვეოს, ჰქონდა თუ არა ლეონტი მროველს ამისთვის რაიმე საფუძვლიანი წყაროები ან ისტორიული ზეპირგადმოცემა“. წერდა მის ცნობილ ნაშრომში - „ქართული დამწერლობათმცოდნეობა ანუ პალეოგრაფია“.

ასევე მოგვეპოვება მეორე ცნობა, რომელსაც V საუკუნის სომეხი ისტორიკოსები, კორიუნი „მაშტოცის ცხოვრება და მოღვაწეობა“ და მოვსეს ხორენაცი გვანდუნი. მესროპ მაშტოცი სომეხი მოღვა-

ნე გახლდათ, IV-Vს-ში. კორიუნის თანახმად, სომეხი დამწერლობა არასაკმარისად გადმოსცემდა სომხურის ყველა ფონემას და თავიდან წამოუწყიათ ანბანზე ზრუნვა მესროპსა და კათალიკოს არსენს. აქვე, მაშტოცს ქართული დამწერლობის შექმნისთვისაც მოუკიდა ხელი და ქართული გრაფიკები მოუზარა. ქართველთა მეფის წინაშე წარსდგომის შემდგომ, მეფეს ბავშვების მიზარება უბრძანებია, რათა ლიტერატურულ ხელოვნებას ჩაჰყოფა საფუძველი მაშტოცის ხელმძღვანელობით. ივანე ჯავახიშვილის თავდაუზოგავი შრომისა და კვლევის შედეგად, დამტკიცდა, რომ კორიუნის მოსაზრება VI საუკუნეშია ჩამატებული. მოსაზრება გაბათილდა, რა საკვირველია. ივანე ჯავახიშვილმა დეტალურად შეისწავლა ქართული და სომეხური ანბანის მოხაზულობა და დაადგინა, რომ ძირეული განსვავება არსებობდა და შეუძლებელი იყო ერთ ადამიანს შეექმნა.

ანბანის წარმომავლობის ასევე ორი თეორია არსებობს: ბერძნული და სემური. ბერძნულ ანბანთან გენეზისურ კავშირზე საუბარი გერმანელმა პალეოგრაფმა ვიქტორ გარდტჰაუზენმა გამოთქვა, მოგვიანებით კი გამოჩინილი ქართველი მეცნიერებიც იზიარებდნენ ამ მოსაზრებას. ქართული ანბანის ფონეტიკური მნიშვნელობა და თანმიმდევრობა, ძალზედ მიმსგავსებულია ბერძნულთან. ამ მოსაზრებას ეთანხმებოდა კორნელი კეკელიძე და რამდენიმე არგუმენტს იშველიებდა: წერის მიმართულება ემთხვევა, ორივე მარცხნიდან მარჯვნივ მიემართება; როგორც ბერძნულში, ასევე ქართულშიც ხმოვნის აღმნიშვნელი ასოები გამოიყოფა; ქართული ანბანი იმეორებს ბერძნული ანბანის წყობას ანიდან ქანის ჩათვლით, გამოწვევისა უხი და იოტა; ქართულ და ბერძნულ ასოთა რიცხვითი მნიშვნელობებიც მეტწილად ემთხვევა; ზოგიერთ ასოთა მოხაზულობა მსგავსია;

ასევე იშველიებდა იმ ერთ-ერთ არგუმენტს, სადაც საუბარი იყო იმაზე, რომ ქართულ ენაში წერასთან დაკავშირებული ტერმინები ბერძნულიდანაა ნასესხები: კალამი, მელანი, ეტრატი, ნიგნი...
ფინიკურების, სემური თეორიის თანახმად, თავად ბერძნულიცა და ქართულიც ფინიკურისაგან წარმოიშვა. აქედან გამომდინარე, ქართული დამწერლობა ქრისტიანობამდელ ეპოქაში შექმნილია. სემურიდან წარმოშობის საკითხი

გერმანელა მეცნიერმა ფრიდრიხ მიულერმა წამოაყენა. სემური თეორია მეცნიერულ საფუძველზე განმარტა ივ. ჯავახიშვილმა. დიდმა მეცნიერმა გააკრიტიკა ქართული ანბანის ბერძნულსაგან მომდინარეობის საკითხი. მისი თქმით, ქართული ანბანი გახლავთ წარმართული ეპოქის ძველი და ფინიკურ-სემიტურის (არამეულის) ბაზაზე შექმნილი, რომელსაც ელინისტურ ხანაში, ბერძნული მონუმენტური დამწერლობის გავლენა განუცდია. არმაზის ბილინგვა, რომელიც ივ. ჯავახიშვილმა აღმოაჩინა 1940 წელს, ფასეული გამოკვლევა აღმოჩნდა. ის ორ ენაზე, ბერძნულად და არამეულად არის შესრულებული, რომელიც გიორგი წერეთელმა შეისწავლა, „არამაზული დამწერლობა“ უწოდა არამეულის ამ სახეობას და დაადგინა, რომ ქართული ანბანი არამაზულის მონათესავეა და ისინი არამეულიდან მომდინარეობენ. მეცნიერთა აზრით, ქართული დამწერლობა წარმართულ ხანაში შექმნილი, თვით ბერძნულ კლასიკურ ანბანზე ბევრად ადრე. მასში ბევრი ასო დამოუკიდებელია და არ ამჟღავნებს მსგავსებას სხვა ანბანთან.

ქართული ენა მიეკუთვნება იბერიულ-კავკასიურ ენათა ოჯახის ქართველურ ენათა ჯგუფს. დღემდე მონოღების სიმბოლურა მსოფლიოში და ეს საამაყო ყველასათვის, ქართულ ენაზე მოსაუბრე ქართველებისათვის. განვითარების კუთხით გამოიყოფა ძველი და ახალი ქართული... რაოდენ წმინდა და აღმატებულ ენაზე მოლაპარაკე ვართ!!! შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსნის“ კითხვისას ის ქართველობა მიფორიაქებს სულს, რაც მხოლოდ ქართველთა ხვედრია. თითქოს ქართული სიტყვები, საუკუნოვანი ისტორია გულის ფიცარზე იტიფრება სამუდამოდ. ესაა ენა ღმერთთან ღალადისა. საქართველო ხომ ტაძარია, მშობლიურ ენაზე მგალობელ გუნდთა დიდი ტაძარი. მე ამაყი ვარ რომ ვარ პატარა ნაპერწკალი იმ საუნჯისა, რასაც ქართველი და ქართველობა ჰქვია.

„მე ამაყი ვარ რომ მექია კოლხი და გამაჩნია სამშობლო წმინდა, დალოცვილია ერი ქართლის და მადიდებელი დედა ენისა!!!“
ძვირფასო მკითხველო, მინდა მოგილოცოთ ეს უძვირფასესი, ეროვნული დღე და გისურვოთ გამთლიანებულ, გაძლიერებულ, გაბრწყინებულ საქართველოში ცხოვრება.

მამი ცისკაძე,
ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იტალიური ფილოლოგიისა და ხელოვნებათმცოდნეობის სტუდენტი

„ლაზარე-ქართველი ერი“
„ლაზარე-საქართველოს გაბრწყინება“

ამგვარი სიტყვები მიგვანიშნებს ქართველ ტომობრივ-ეთნიკურ კავშირზე ლაზრეთთან, მეგრელებთან, ესე იგი, კოლხებთან და იბერიელებთან და სწორედ ამით იოანე ზოსიმე გვიმხელს ქართველი ერის წარმოშობას. ასეთი ქართულ-ტომობრივ კავშირის გარეშე ლაზარე კარგავს თავის შინაარსს. რადგან ეს სახელი რომ ყოფილიყო, მაგალითად, პეტრე ან მარკოზი, იქნებოდა გაუგებარი ქართველ ერთან დაკავშირებით. სახარებასა შინა არის მრავალი სახელი, მაგრამ ქრისტემ ამოარჩია მხოლოდ და მხოლოდ ლაზარე, რომელიც „აღდგება აღდგომის უკანასკნელ დღეს“, ესე იგი, ქრისტეს მეორედ მოსვლისას, რომელიც ამხელს მსოფლიოს ქართველურ ლაზურ-მეგრულ ენაზე, ზუსტად ამ საიდუმლოს გვიმხელს იოანე ზოსიმე, როგორც ქართული ენისა და ერის წარმოშობაზე დაკავშირებულს ქრისტესთან.

რატომ დაასახელა იოანე ზოსიმემ ლაზარე ქართული ენის და ერის საიდუმლოდ?

თვით სიტყვა სახელი ლაზარე მარტივად პასუხობს ამ კითხვაზე ლინგვისტურ საფუძველზე.

სახელი ლაზარე შედგება ორი სიტყვისაგან-„ლაზი“ და „რე“.

„ლაზი“ - აღნიშნავს ეთნიკურ-ეროვნულ(კოლხურ) კუთვნილებას.

„ლაზარე საქართველოს აღდგენა“

„რე“-კოლხურ-მეგრულად ნიშნავს „არის“(ვარ), ამდენად „ლაზი რე“, ნიშნავს „ლაზი არის“, „ლაზი ვარ“, „კოლხი ვარ“, „ქართველი ვარ“.

აი, ამნაირად მიგვანიშნებს იოანე ზოსიმე ქართული ენის და ქრისტეს წარმოშობის შესახებ უფალი ქრისტე, როგორც განკაცებული, მინიერ ცხოვრებაში იყო ლაზ-მეგრული კოლხი და თავისთავად ფლობდა ქართველურ, ლაზურ-მეგრულ ენას. ძველთაძველ ქართველურ ლაზურ-მეგრულმა ენამ შეასრულა თავის მისია დედამიწაზე და დარჩა დასუნებული, ღრმა შინაარსობრივი, მაგრამ არაღიარებული სალიტერატურო და დამწერლობითი, სკოლის გარეშე, მეცნიერების გარეშე, საზოგადოების გარეშე და მარტო ოჯახებში შეინარჩუნა „შემკული, მდაბალი და დასუნებული“ თავისი პირველყოფილი სახე, მიძინებული, საერთო ანგარიშში, ყველაზე ნაკლებ ორი ათასი წელი, ბაბილონის გოდოლის მშენებლობისა და იმდროინდელი აღიარა ენები, მაგრამ ლაზარე შეუნარჩუნა, ე.ი. დასაბამი უფლის ენა შენარჩუნდა. იმავე დროს, როგორც ცნობილია ყველაფერი უბრუნდება დასაბამს, თავის საწყისს - ეს არის ფილოსოფიის მუდმივი კანონი და იოანე ზოსიმეს საიდუმლო.

„და ესე ენაი შემკული და კურთხეული სახელითა უფლისათა, მდაბალი და დასუნებული, დღესა მას მეორედ მოსვლისა უფლისათა“.

რატომ ილაპარაკებს და ამხელს მსოფლიოს ღმერთი თავის მოსვლისას დედამიწაზე მეგრულ ენაზე?

არა იმიტომ, ანუ არა მარტო იმიტომ, რომ მეგრული ენა არის პროტოქართული ენა. უპირველესად იმიტომ, რომ მეგრული ენა არის დედამიწის ხალხთა პროტოენა-პირველი განვითარებული ენა. რომელმაც დაუდო საფუძველი მსოფლიოს სხვა ენებს.

სწორედ ეს გარემოება არის მთავარი განმსაზღვრელი მისი ცნობისა პროტონურად და სწორედ ამით წარმოადგენს კაცობრიობის პირველყოფილი და ამჟღავნებელი უფლის ენას.

რა გადაარჩენს საქართველოს?

1. ქართული ფასეულობების დაცვა, თანამედროვე გამოწვევაზე ორიენტირებული საგანმანათლებლო სამეცნიერო ცენტრების გაძლიერება.
2. უკვდავი სული.
3. ყოვლადწმინდა ღვთისმშობლის ნილხვედრილობა.
4. ქართული ენა.
5. ტაძრები, ეკლესია-მონასტრები, კულტურა, ხელოვნება, მუსიკა...
6. ყველაფერი ის, რაც შეუქმნია ჩვენს წინაპრებს.
7. თანაგრძობის ნიჭი.

ეს ფასეულობები გადაარჩენს საქართველოს.

მერი გვახაია

„მე საქართველოს ელჩებს ვზრდი ქვეყნის გარეთ“

უცხო ქვეყანაში საცხოვრებლად გადასვლა მრავალ სირთულესთანაა დაკავშირებული. ცხოვრების ახალ სტილთან მორგება და უცნობ ადამიანებთან კავშირების დამყარება დიდ ძალისხმევას მოითხოვს. მტკივნეულია იმის გააზრებაც კი, რომ სამშობლოსგან შორს მყოფს საკუთარი ენა დაგავინწყდეს. ემიგრაციაში მყოფი ჩვენი თანამემამულეები, ქრისტიანი კორშია და თამარ დადიანი მოგვითხრობენ თუ როგორ უფრო ხილდებიან მშობლიურ ენას უცხოეთში მყოფი ჩვენი თანამემამულეები.

ქრისტიან კორშია (ისრაელი)

ქართული ენა თავისუფლებაა, სინამდისა. დიდი ფუფუნებაა ფლობდე ქართულ ენას,

გქონდეს „სიტყვათა კონა“ და გყავდეს „შოთა, ვაჟა, საბა, ილია და ვალაკტიონი“.

ქართული ენა არის საქართველოს სახელმწიფო ენა, ქართული იდენტობის და კულტურული თვითმყოფადობის სიმბოლო. მას უჭირავს ერთ-ერთი გამორჩეული ადგილი მსოფლიოს კულტურულ ენათა შორის და განსაკუთრებული ისტორიული მნიშვნელობა აქვს კავკასიის რეგიონში.

საკუთარ იდენტობას არ კარგავენ უცხო ქვეყანაში მცხოვრები თუ დაბადებული ქართველებიც. ნაკლებად გვახსენდება ემიგრაციაში მყოფ ქართველებს ქართული დაინწყობდათ, პირიქით, ჩვენ ვცდილობთ ყველგან შევიქმნათ ქართული გარემო. იქმნება ქართული სკოლები, ცეკვებისა და სიმღერების წრეები, ვცდილობთ ჩვენს

შთამომავლობას სიყვარული და ემოციები ქართულად გავუზიაროთ, ქართულად მოვეფეროთ... მარტო ქართულად შეგვიძლია ვთქვათ „შენი-ჭირი-მე“, „გენაცვალე“, საკუთარი სიცოცხლე ანაცვალო სხვისას.

ჩემი შვილებისთვის ქართული ენა მახლობელი და მშობლიურია. მათი ქართულად ამეტყველება არ ყოფილა რთული. როცა ისრაელში ჩამოვედი, არ ვსაუბრობდი ივრითულად. ოჯახშიც ქართულად ვმეტყველებთ. უფროსი ქალიშვილი 9 წლისაა და წერს და ლაპარაკობს ქართულად. ქართულად წერა-კითხვა გოგებაშვილის „დედა-ენით“ დაიწყო და შემდეგ სწავლა ისრაელში დაარსებულ ქართულ-საკვირაო სკოლა „მამული“-ში გაგავრძელებს. 2020 წლიდან პანდემიის გამო სკოლა დაიკეტა დროებით, მაგრამ ჩვენ ვაგრძელებთ სწავლას. ლიკას ყავს ქართულის პედაგოგი საქართველოდან - მარია მასწავლებელი. ჩემთვის ეს ძალიან მნიშვნელოვანია, რადგან ასე მგონია, რომ უფრო კარგად გრძნობს და ითვისებს საქართველოს და ქართულ სულს.

2 წლის წინ, საქართველოში ვიზიტისას ყველა მნიშვნელოვან ადგილს თუ მუზეუმს ვენვით. ლიკამ პატარა ვიდეორგოლები გააკეთა და ისრაელში თავის მეგობრებს ჯგუფში საქართველოზე პრეზენტაცია წარუდგინა. ატრიბუტად ჰქონდა „ქართული ანბანი“, დროშა, სამოსი და დოლი. თავის ვიდეო რგოლის შესავალში ლიკამ თამარ მეფეზე ისაუბრა და წარადგინა, როგორც ერთადერთი და უძლიერესი ქალი-მეფე მსოფლიო ისტორიაში.

ლაზარე 6 წლისაა. საუბრობს ქართულად მაგრამ არა ძალიან კარგად. მისთვის იმდენად მნიშვნელოვანია „ქართული ენა“ რომ, სიტყვის სწორად წარმოთქმა და მნიშვნელობა თუ არ იცის, ჯერ აუცილებლად იკითხავს, მოგისმენს და შემდეგ გამოიყენებს, რათა არასწორად არ წარმოთქვას და არ დაამახინჯოს სიტყვა.

როცა უცხო მიწაზე შობილ შვილებს „იავნანას“ უმღერებ, ქართულ ზღაპრებს წაუკითხავ, ქართულ სულს და სიტბოს ჩააქსოვ მათ აღზრდაში, როცა შვილი ქართულად გეძახის „დედას“, ეს დიდი სიამაყის გრძობაა... მაგრამ მთავარი შრომა წინაა, როცა ქართული ენისა და იდენტობის შენარჩუნება საჭირო. დედის კალთას რომ მოსცილდებიან და გარემოსთან დაიწყებენ ადაპტირებას, შემდეგ უფრო მეტი შრომა და კავშირია საჭირო მათთან და ყველაფერ ქართულთან... როცა ჩემი პატარები ბოლომდე შეისისხლბორცვენ ყველაფერ ქართულს, მხოლოდ შემდეგ შეიძლება ვთქვა, რომ მე საქართველოს ელჩებს ვზრდი ქვეყნის გარეთ და რომ მე სამშობლოს წინაშე ვალმოხდილი ვარ. იქამდე კი მე და ჩემს ოჯახს ბევრი გზა გვაქვს გასავლელი (ჯერ ძალიან პატარები ვართ).

როგორც იცით, საქართველოში საუბრობდნენ და საუბრობენ ლაზურად, მეგრულად და სვანურად, მაგრამ მათ აერთიანებდათ „მინა ქართული“ და „ენა ქართული“, ისევე როგორც საქართველოს ფარგლებს გარეთ მცხოვრებ ყველა ქართველს კუთხური წარმომადგენლობის და მიუხედავად.

როდესაც დილით, მზის ამოსვლისას ქართულად იტყვი „დილა მშვიდობისას“, დღე იწყება ქართულად და უკვე წარმატებულად, მაშინ ყოველი დღე იმაზე მნიშვნელოვანია ვიდრე გვგვონია!

თამარ დადიანი

მე ვარ ქართველი, რომელიც სამშობლოდან შორს იმყოფება, მაგრამ არასდროს დაივიწყებს მის მშობლიურ კერას და რათქმა უნდა ენას რომლითაც ვისწავლე ფიქრი, აზროვნება და ჩამოვყალიბდი პიროვნებად. როცა ვიბადებით ვინცებით სამყაროს შესწავლას ენაზე რომელიც ჩვენი მშობლიური ენაა. ჩვენ ქართველებმა ძალიან კარგად ვიცით თუ რას ნიშნავს ჩვენთვის მშობლიური ენა. ქართველები მშობლიურ ენას ხომ „დედაენას“ ვუნოდებთ რაც კიდევ ერთხელ გვარწმუნებს მის განსაკუთრებულობაში. ესე იგი ენა ჩვენთვის დედასავით მნიშვნელოვანია და საყვარელია. ყველა ემიგრანტმა უნდა ჩაუწეროს შვილს დედაენის სიყვარული, ბავშვებს რომლებსაც სხვა გარემოცვაში უნევს ყოფნა სადაც მისი მშობლიური ენა არცისე ხშირად ისმის, როგორც ჩემი შვილის შემთხვევაში და ასე იზრდება ბევრი ქართველი ბავშვი გარკვეული მიზეზების გამო, მაგრამ ეს არ უნდა გვაშინებდეს პირიქით უნდა გვაძლიერებდეს და გვიღვივებდეს სურვილს რომ ჩვენ შვილებს შევავყაროთ დედაენა. ეს იქნება კიდევ ერთი აგური ჩვენი ენის გასამაგრებლად. ეს

მხოლოდ ემიგრანტების არა, ყველა ქართველის ვალია, ყველამ უნდა გავაცნობიეროთ რამხელა განძი გავაჩინა და როგორ ძლიერ სჭირდება მას გაფრთხილება. დედაენის გარეშე გავრდილი ადამიანი ხომ კარგავს მის ტრადიციებს და კულტურას რაც ხელს შეუწყობდა ჩვენი ენის, ქვეყნის ჩამოშლას. ჩვენი ენა არ უნდა დაიკარგოს. მას უძველესი დროიდან იცავდნენ სისხლის ფასად, რადგან ესმოდათ მისი ფასი, ის ხომ შეუფასებელია, დღეს კი ყველა ჩვენთაგანის ვალია დავიცვათ და გავუფრთხილდეთ რადგან წინაპრებისგან დატოვებული მამული ენა და სარწმუნოება არის განძი რომლის დაცვა ჩვენი შვილების ნათელი მომავლის გარანტია.

მომავალად
მ. გერბანიამ

ახალი ლექსები

ელისო ლემონჯავა, „ოკოლხეთის“ მკითხველებისათვის ნაცნობი, ფაქიზი გემოვნებისა და მრავალნახნავოვანი სულის, სამშობლოზე, ახალგაზრდებზე მოფიქრალ-მონუსხარი ქალბატონი, მენჯის საჯარო სკოლის პედაგოგია. სულ თავიდან მშობლიურ ჩხორონწყუმში რაიონულ გაზეთ „კვალს“ რედაქტორობდა, მუშაობდა სოხუმის ცოტნე დადიანის სახელობის ჰუმანიტარულ ინსტიტუტში, თან იმავე ინსტიტუტის გაზეთსაც ხელმძღვანელობდა, აქტიურად თანამშრომლობდა ჩვენს რედაქციასთანაც. გამოცემული აქვს მოთხრობების კრებული.

ქალბატონი ელისო წერის კულტურით, ფაქიზი სულით, ხედვის მასშტაბით... გამორჩეულია.

29 აპრილს დაბადებულ ჩვენს კოლეგას ვულოცავთ გაჩენის დღეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, რაც შეიძლება მეტი ახალგაზრდის სანაღმართო გზაზე დაყენებას, პროდუქტიულ შემოქმედებით ცხოვრებას...

გთავაზობთ ქალბატონ ელისოს ახალ ლექსებს.

ცრემლი შეიმშრალე ,დედა,
ცრემლი სისხლიანი კვირის...
ყველგან, სადაც გაიხედავ,
ღმერთო, საქართველო ტირის.

მარტის დილა დათრთვილულა
თოვლის ფიფქთა ფარდებდად
და ზმანებისფერი არის,
ქალის გამონათება...
მიდის ქალი,მიფარფატებს,
მინას აღარც ეხება...
ათას გულს რომ ცეცხლს უკიდებს,
ამას, მართლაც, ვერ ხვდება...
ქალი ატმის ყვავილივით
ფაქიზი და თავნება,
შეხედავ და ყველა დარდი,
წამში განიავდება...
მარტის დილა დათრთვილულა,
ქუჩებს თოვლი ეწვია
და ზმანებისფრად ანათებს,
ქ ა ლ ი -ზამთრის მზენვია!

დრომ აღმაცერად გადმოგვხედა
რუხი ფარდიდან...
ბევრის მნახველი...
კულისებში უხმოდ გავიდა...

9 აპრილი

ცრემლი შეიმშრალე, დედა,
ცრემლი სისხლიანი კვირის,
ყველგან, სადაც გაიხედავ,
ღმერთო, საქართველო ტირის.
სუნთქვა გაუჭირდათ ჭადრებს,
ირგვლივ შავ ძაძებში დგანან,
ეს, ვინ მოგვიწამლა სული,
ეს, ვინ მოგვიშვირა დანა.
ღმერთო, საქართველო შავში,
სული ანთებული დროშად,
შენი დაჩეხილი ბავშვი,
ახლა რწმენის კედლად მოჩანს...
შენი თვალდათხრილი შვილი,
როგორ შეეგებოს აპრილს,
როგორ მოეფეროს თბილისს,
ანდა რუსთაველის ახლოს,
როგორ გაიაროს ლალად,
რადგან მერამდენედ კლავენ,
ვერვინ მოგვერიოს ახლა,
ერთად მგლოვიარე ქართველთ.
ღმერთო, ლურჯთვალეა აპრილს,
ეს რა ყვავილებით მორთავ...
„შეიბ, მახვილი!“-გესმის?!-
შენი საქართველო შფოთავს.
შენი საქართველო ტირის,
წანამ-გატანჯული მისხლით,
ტოტი დაუხრია ტირიფს,
ულმერთოდ დაღვრილა სისხლი.

სამყარო იების სურნელით იალეებს,
ფარფატებს ფერებში ფერადი მთა-ბარი,
თუ დედამინა კვლავ მშვიდად ტრიალებს,
ამაში დ ე დ ა ა, დ ე დ ა ა მთავარი!
შენ,ვინც ჩამოქცნარ სიჩუმეში მოლოდინს ფურცლავ,
ვისი ჩაბურუსებული მზერაც მხოლოდ ჭიშკრამდე
წვდება,
ვისი ლამის სიზმრებში შვილების
ბავშვობა დატანტალეებს...
შენ ...გილოცავ, დედა!

დაღლილ დღეებს გადარეკავს ქარი,
სოფლის ფერდობს აფენია ნისლი,
გაიხედავ,ყველგან ნასახლარი...
და ძარღვებში მიშუმდება სისხლი...
შარავაზე შიშისფერი მზერა,
ფენა-ფენა სძინავთ დაღლილ ფოთლებს,
თებერვალი მკითხავს ალმაცერად,
რა მტკივა და,ასე რა მაშფოთებს...
დაიცალა...მიდიან და ვწუხვარ,
ქარი უსტვენს დაბოქლომილ სახლებს...
ყვავყვანტალა ანიოკებს მუხას,
მარტოსული აქ გამოიზამთრებს...

კენკროვანებში დაკრთის ნიბლია
და დილის საზრდოს კანკალით ეძებს,
ჩვენ დავივინყეთ ღმერთი...ბიბლია...
და დავემონეთ საწუთროს კერპებს.
სული დაგვიშრა...დაშაშრულია,
ფიქრის ნაკანრით წამი ყოველი...
და მივაბიჯებთ გზაზე სრულიად ცალკე-
ჩვენ... ცალკე-წუთისოფელი...

ველარ ვიპოვე სულის სალბუნი,
დავერცხლილია უხმოდ სამანი,
ერთად ვიქნებით,თუ მომაბრუნებთ,
მე,შენ და ჩემი იასამანი...
სანთლის ციმციმში კრთება სიჩუმე,
ცივად მაცილებს თეთრი ზამთარი,
ახლა, ამ ტკივილს თუ გამიყურებს,
მე, შენ და ჩემი იასამანი...

31 მარტი დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი და ერთადერთი კანონიერი პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას დაბადების დღეა.

ბული საქართველო წინ ვერ ალუდგებოდა გლობალ-მაკროეკონომიკური მილიარდების, ამიტომაც იოლად მოახერხეს მათ, საქართველოში ზვიად გამსახურდიასთან დაახლოებული ვაი პატრიოტების ნილაბორ-გებული პოლიტიკოს-იუდეების მოძებნა, რომელთა ხელშეწყობითაც ჯერ საქართველოდან გააქციეს, კანონიერად არჩეული პრეზიდენტი, შემდეგ სამეგრელოს ტყვეებს შეფარებული დევნილად აქციეს და ბოლოს მუხანათურად სიცოცხლეს გამოასალმეს.

დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია გახლდათ ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, რუსთველოლოგი, პოეტი, ბელეტრისტი და მთარგმნელი, ამერიკული და ბრიტანული ლიტერატურის მკვლევარი, წინაპრების ღირსეული შთამომავალი, ეროვნულ-დემოკრატიული მოძრაობის მებრძოლი, ერთ-ერთი უძლიერესი დისიდენტი, ადამიანის უფლებათა დამცველი და პოლიტიკოსი.

1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმის და 9 აპრილის აქტის საფუძველზე პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ 9 აპრილს გამოაცხადა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენა საქართველოს მთელს ტერიტორიაზე, შეკითხვით: „ხარის თუ არა თანახმა, რომ აღდგეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა“. სწორედ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, აფხაზეთსა და ცხინვალის რეგიონის მოსახლეობის 98%-მა ხმა მისცა საქართველოს დამოუკიდებლობას. ეს იყო ქართველი ხალხის ნება და ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის უდიდესი გამარჯვება, რომლის სულის ჩამდგმელები ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა ბრძანდებოდნენ.

დიდი კლასიკოსი მწერლის კონსტანტინეს ვაჟიშვილმა ბატონმა ზვიად გამსახურდიამ, თავის სიყრმის მეგობარ მერაბ კოსტავასთან ერთად ჯერ კიდევ სკოლის მერხიდან დაიწყო უშუალოდ ბრძოლა სამშობლოს გასათავისუფლებლად. ეს ბრძოლა ია-ვარდებით არ ყოფილა მოფენილი ბრძოლის გზაზე ბატონი ზვიადის ცხოვრება იყო ჯოჯოხეთური, გოლგოთა, არ დაკლებია მას ციხის ჯურღმულები, გადასახლება, სუკის მიერ დევნა და შევიწროება, მაგრამ ის ამ ყველაფერს რაინდული შემართებით, ოლიმპიური სიმშვიდით, ვაჟკაცურად იტანდა.

სამშობლოს გამყიდველმა, ვაი ქართველებმა (რომლებიც ყველა დროში ბლომად იყვნენ და არიან დღესაც) ქართველი ხალხის მტრების მიერ ნაქეზებულმა ოპოზიციამ იარაღის გამოყენებით დაამხო ზვიად გამსახურდიას ეროვნული და კანონიერი ხელისუფლება და იგი იძულებული შეიქნა სამშობლოდან გადახვეწილიყო. ბუნებრივია მათხოვრად ქცეული, უფულო და გაღარიბებული ზვიად გამსახურდია იმით არ უყვარდათ გადაგვარებულ პარტ-ელიტას, რომ იგი დიდი კონსტანტინეს შვილი იყო და გამართული გენეტიკა ჰქონდა, ამასთანავე უკიდურესად განათლებული მეცნიერი გახლდათ და ის საშობო იყო იმ გაუნათლებელი პარტ-ნომენკლატურისათვის. ზვიად გამსახურდიას სიკვდილით ბევრს ეგონა ქვეყანას უშეუბრალოდა, მაგრამ როგორც გვეყვება დღეს ყველანი კარგად ვხედავთ. საქართველო თანდათან იძირება ლიბერალისტულ ჭეშქმეზე, ერი კარგავს მამაპაპურ ძირძველ ტრადიციებს, უტრფის დასავლურ სურსათულ ღირებულებებს, რაც გადაგვარებულებს ნორმალურ მდგომარეობად მიაჩნიათ. ღირსეული ადამიანი მოვაკვდინეთ და ასპარეზი უღირსებს დავეთმეთ. უვიც ადამიანთა გონებაში ძნელად აღწევს ჭეშქმარების სხივი, ამიტომაც ისინი თავიანთ უგუნურობას არ ხედავენ და არც სხვების გონიერებას ამჩნევენ.

ზვიადის მოშორების სცენარი ალბათ ბევრად უფრო ადრე დაიწერა თეთრი სახლისა და კრემლის ბინძურ კაბინეტებში.

ზვიადის მკვლელებმა კარგად იცოდნენ, რომ შემკვეთი მათაც განიზავდა და დავალების პირნათლად შესრულების თანავე, გამოუმუშავებულ ოცდაათ ვერცხლს დაავლეს ხელი და თავქუდმოგლეჯილები გაიფანტნენ მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნებში. დღესაც ვერ ბედავენ საქართველოში დაბრუნებას, რადგან კარგად იციან, რომ საზოგადოებას მათი მისამართით უამრავი შეკითხვა დაუგროვდა. მათ საქართველოში ჩამოსასვლელი პირი არა აქვთ.

ზვიად გამსახურდია იმით არ უყვარდათ გადაგვარებულ პარტ-ელიტას, რომ იგი დიდი კონსტანტინეს შვილი იყო და გამართული გენეტიკა ჰქონდა, ამასთანავე უკიდურესად განათლებული მეცნიერი გახლდათ და ის საშობო იყო იმ გაუნათლებელი პარტ-ნომენკლატურისათვის. ზვიად გამსახურდიას სიკვდილით ბევრს ეგონა ქვეყანას უშეუბრალოდა, მაგრამ როგორც გვეყვება დღეს ყველანი კარგად ვხედავთ. საქართველო თანდათან იძირება ლიბერალისტულ ჭეშქმეზე, ერი კარგავს მამაპაპურ ძირძველ ტრადიციებს, უტრფის დასავლურ სურსათულ ღირებულებებს, რაც გადაგვარებულებს ნორმალურ მდგომარეობად მიაჩნიათ. ღირსეული ადამიანი მოვაკვდინეთ და ასპარეზი უღირსებს დავეთმეთ. უვიც ადამიანთა გონებაში ძნელად აღწევს ჭეშქმარების სხივი, ამიტომაც ისინი თავიანთ უგუნურობას არ ხედავენ და არც სხვების გონიერებას ამჩნევენ.

ბატონი ზვიადი იყო დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი, ღირსეული და კანონიერი პრეზიდენტი, განუმეორებელი პატრიოტი თავის ქვეყნისა და ერისა. მასში თავმოყრილი იყო ყველა ის რაინდული თვისებები, როგორცაა: ეროვნული სულისკვეთება, თავდადება და რწმენისადმი ერთგულება. ზვიად გამსახურდია სამყაროს შემოქმედმა და მასპინძელი გახლდათ მოუვლელი რჩენის მრავალტანკო, მე რამდენიც გინდათ მლანძღეთ, ოღონდ საქართველოს თავი დაანებეთო. მას შეეძლო პირწმინდად გაენადგურებინა ოპოზიცია, მაგრამ მასში იმდენად დიდი იყო დიდსულოვნება, მაღალხეობრიობა, მან ეს არ გააკეთა, მან მოწამებორივი ქრისტეს გზა აირჩია და დევნილობაში დაასრულა სიცოცხლე.

ის ამქვეყნიდან ნავიდა ვაჟკაცურად, მორალურად გამარჯვებული, მას უზუნაესმა მოაწიჭა ალბათ იმის უნარი, რომ ყოფილიყო სამშობლოსათვის ნამებული რაინდი. ამ ბუმბერაზ ერისკაცს ყველა გვერდში რომ დადგომოდა და ეცლიათ, იქნებ ქვეყნის ნგრევა-გაპარტახება, ძარცვა აეცილებინა ქვეყანას და შიმშილის ზღვარზე არ მისულყო.

ზვიად გამსახურდიამ ხანმოკლე მოღვაწეობის განმავლობაში საქართველო ეპოქალურ გარდაქმნას აზიარა. საქართველომ სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა, ქართველმა ერმა აღადგინა არასაბჭოთა იმპერიის დამლის, არამედ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის შედეგად.

ბატონ ზვიადის დროს საქართველო დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ სცნო რამდენიმე ქვეყანამ.

31 მარტი ქართულმა სახელმწიფომ პატივითა და ღირსებით უნდა აღნიშნოს საქართველოს პირველი პრეზიდენტის დაბადების დღე. ის ნამდვილად იმსახურებს ფართოდ და პომპეზურად აღნიშვნის თარიღი საქართველოში.

სწორედ ზვიად გამსახურდიამ დიდი პოლიტიკოსი, მან სიცოცხლეშივე დაიღვა უკვდავების ძეგლი, ზვიად გამსახურდიამ სიკვდილში იპოვა სიცოცხლე და თვით გახდა უკვდავება. დასაბრუნა, რომ ქართველ ერს არ ეღირსა სრული განთავისუფლება და დამოუკიდებლობა. ქართველი ერის გზა-ქრისტეს გზა ეკლიანი, გზა ჯვარცმისა და გარდაუვალი აღდგომისა! (ზვიადი).

„მრავალნი არიან ჩინებულ, ხოლო მცირედნი რჩეულ“ (მათე).

აბიჰიკო თუხთია

ზუმის ვიდეო-კონფერენციის საშუალებით 2021 წლის 7 მარტს გაიმართა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „პასიფაგის მემკვიდრეობა“. კონფერენციის იდეის ავტორი, ორგანიზატორი და მასპინძელი გახლდათ ჩვენი მუნიციპალიტეტის მკვიდრი, სენაკის საპატიო მოქალაქე, გაერთიანებულ სამეფოში ქართულ საქმეთა კოორდინატორი, გაერთიანებული სამეფოს პირველი ქართული სკოლის ფუძემდებელი ქალბატონი ლიანა ჯიქია-გოგორიძეა, კონფერენციაზე განიხილეს აფხაზეთის მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსის, ევროპის ლინგვისტური და ევროპის მათემატიკური საზოგადოებების, საერთაშორისო ლინგვისტური ასოციაციის, მედიტერანული კვლევების ასოციაციის (აშშ) წევრის, გაა კვაშილავას სამეცნიერო მოხსენება თემაზე „პროტოქართველების პროტოქართველური ენისა და ა კლასის ხაზოვანი წარწერების შესახებ (მოკლე მიმოხილვა, ძირითადი შედეგები)“.

ამ შესანიშნავი იდეის ავტორის და ორგანიზატორის, ბრიტანეთში მოღვაწე ქალბატონ ლიანა ჯიქია-გოგორიძის შეფასებით, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია მსოფლიოში მიმოფანტული ქართველების გაერთიანების იდეას ემსახურებოდა. ქალბატონი ლიანა მადლობას უხდის საქართველოს მთავრობას და საგარეო საქმეთა სამინისტროს: დიასპორასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის უფროსს, ბატონ მუხრან გულაშვილს, დიასპორასთან ურთიერთობის სამმართველოს უფროსს, ქალბატონ ალიონა ჩხოტუას, მრჩეველს, ქალბატონ ლელა შველიძეს და ატაშეს, ქალბატონ თამარ ჩხაიძეს.

მადლობას იმსახურებენ საზღვარგარეთ არსებული საელჩოებისა და საკონსულოს წარმომადგენლები: ნიდერლანდებში საკონსულოს დროებითი რწმუნებული, ბატონ გიორგი ნაკაშიძე, ესპანეთის კონსულის მოვალეობის შემსრულებელი ბატონი თემურ ბასილაია, იტალიის ელჩი, ბატონი კოტე სურგულაძე, გაერთიანებული სამეფოსა და ჩრდილო ირლანდიის კონსული ქალბატონი მარია ნერეთელი და მარინა თიგოშვილი.

ჩვენი სამშობლოს ოფიციალური წარმომადგენლები მსოფლიოში: საერთაშორისო საზღვაო ორგანიზაციის მუდმივი წარმომადგენელი ქალბატონი თამარ ბერუჩაშვილი, ჩვენი უნიჭიერესი, რჩეული და თავის საქმის პროფესიონალი მეცნიერ-პროფესორები: ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი: ქალბატონები, დალი ბახტაძე, ნანა შენგელია, ნანა მახარაძე, ხელოვნებათმცოდნეობათა დოქტორები ბატონები: პაატა იაკაშვილი და ბუბა ხოტივაი. საქართველოს მეცენატი-ქველმოქმედი ადამიანები: სამეცნიერო-საგანმანათლებლო საზოგადოება „პრომეთეოსი“ დამფუძნებელი: ბატონები პაატა ეჯვია და ლაშა ლატარია, ქალბატონი ნანა სოლომონია. საქართველოს დამსახურებული პედაგოგი, ფილოლოგი, მწერალი, ქალბატონი ლუარა ჯიქია. საერთაშორისო ქართულ სკოლებს და საქართველოს მოზარდებს წარმოადგენდნენ: მილანის(იტალია) ქართული სკოლა „თამარიონი“, დირექტორი ქალბატონი მაკა გიგიაძე (სტუდენტი, მარიამ ლიკიაძე); ირლანდია, დუბლინის საკვირაო სკოლა „ლამპარი“, დირექტორი: ქალბატონი ანელი ანკარუნაშვილი, პედაგოგები: ქეთი ჯილაური, ეკა ფეიქრიშვილი (სტუდენტი სალომე მინდაძე); ესპანეთი,

ვალენსია, გაერთიანებული სამეფოს პირველი ქართული სკოლის დისტანციური სწავლების სტუდენტი: ნანა მალრაძე; სამეცნიერო-საგანმანათლებლო საზოგადოება „პრომეთეოსის“ ისტორია-არქეოლოგიის მიმართულების კოორდინატორი, ქალბატონი ეკა კარტოზია; „ქართული იდეის სკოლა“ დირექტორი ქალბატონი ქეთი ცხოვრებაშვილი, (მოსწავლეები: ნინო ონიანი; გიორგი არბოლიშვილი; სალომე კანდელაკი; დეა ჯოჯუა; ალექსანდრე ცხოვრებაშვილი; მათე უთინაშვილი; თეოდორე უთინაშვილი; ალექსანდრე ცხოვრებაშვილი;

სენაკის კერძო სკოლა ლიციუმში

გიორგი გოგოლაძე; ლილე კახნიაშვილი და ნათია ოზმანოვი). საქართველო. თბილისი. სამეცნიერო – საგანმანათლებლო საზოგადოების „პრომეთეოსი“ ისტორია-არქეოლოგიის მიმართულების კოორდინატორი, ქალბატონი ეკა კარტოზია, (მოსწავლეები: ნინო ტატიანაშვილი, მარიამ ბებიაშვილი, სოფია ჩემია, რატი აბაიძე, ანასტასია ჩახნაშვილი, დემეტრე ქვენიშვილი, მარიამ ლუტიძე), საქართველო. თბილისი. არასამთავრობო ორგანიზაცია „ქართული იდეის სკოლა“ დირექტორი ქალბატონი ქეთი ცხოვრებაშვილი, (მოსწავლეები: ნინო ონიანი, გიორგი არბოლიშვილი, სალომე კანდელაკი, დეა ჯოჯუა, დავით შენგელია, მათე უთინაშვილი, თეოდორე უთინაშვილი, ალექსანდრე ცხოვრებაშვილი, გიორგი გოგოლაძე, ლილე კახნიაშვილი, ნათია ოზმანოვი).

საქართველო. სენაკის კერძო სკოლა – ლიციუმში. დირექტორი ნანა ნორაკიძე, პედაგოგი დარეჯან ფაჩულია, (მოსწავლეები: ლუკა ხარებავა; ნატა ხუნტუა; ბარბარე გაბისკირია; ანა დგებუაძე; კობა ბუკია; გიორგი ლაშქარავა; საბა ჩუხუა). საქართველო. სენაკის მე-2 საჯარო სკოლა, პედაგოგი ქალბატონი ლუარა ჯიქია, (მოსწავლეები: ბესო ზარქუა და ზურაბ გაბუნია).

საქართველო. ბოლნისი, აიპი „საქართველოს საპატრიარქოს იოანე ბოლნელის სახელობის სკოლა“ დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი ნინო დვერიშვილი, (მოსწავლეები: ანა ქველიძე და მარიამ უგრეხელიძე). მეცნიერები: 1). ნელი მახარაძე-ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, (ორმაგი დოქტორი,) ჟურნალ „ქართველოლოგიის“ რედაქტორი; 2). რამაზ ბუბა ხოტივაი – საქართველოს შოთა რუსთაველის სახელობის თეატრისა და კინოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის სრული პროფესორი. კინორეჟისორი. 3). პაატა იაკაშვილი – კინომცოდნე, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი. 4). ნანა შენგელია – ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ლინგვისტი. 5). დალი ბახტაძე – გერმანიისტი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი. კონფერენციის მონაწილეები კონფერენციის დასრულების შემდეგაც ცოცხალ რეჟიმში საუბრობდნენ თავიანთ განცდებზე და სამეცნიერო თემებზე.

ბატონ გია კვაშილავას გადაეცა მსოფლიო მასშტაბის სამეცნიერო კვლევა-აღმოჩენისა და სამშობლოს წარმოჩენისთვის „საერთაშორისო აიელი რაინდის ნოდება“ და ზემოთ ჩამოთვლილ ახალგაზრდებს „საერთაშორისო აიელი რაინდის მამიებლის ნოდება“.

მ. აჯიზია

მადლობას იმსახურებს

ორმოცი წელია მეორე ნოსირის მცხოვრებლები ოცნებობდნენ ჰქონოდათ კეთილმოწყობილი გზა, მაგრამ ეს ოცნება ოცნებად რჩებოდა. რაიონის ხელმძღვანელობის წინაშე მრავალწლიანი თხოვნის მიუხედავად აღნიშნული საკითხი მოუგვარებელი რჩებოდა. სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი ლევან კუპრეიშვილი გულისხმიერად მოეკიდა ხალხის თხოვნას და ხალხის სურვილი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. ბატონო ლევან, თქვენს მიერ გაკეთებული საქმე არის გამოხატული

ლუბა ხალხისადმი თანადგომისა და სოლიდარობისა. დიდი მადლობა თქვენ ყველაზე მეტად საქართველოს ინფრასტრუქტურული პროექტის განხორციელებისათვის. აქვე დიდი მადლობა მინდა ვუთხრა საქციო საზოგადოება „არქეოპოლისის“ დამფუძნებელს ბატონ დემურ გადელიას, ყველა მეგზვეს და იმ ადამიანებს, რომლებმაც მონაწილეობა მიიღეს ამ მეტად სასარგებლო საქმის მოგვარებაში. რევაზ ჩილაჩავა, II ნოსირის მცხოვრებლების სახელით

გვასახელეს

ქალაქ რუსთავეში, ბერძნულ-რომაული ჭიდაობაში, 13-14 აპრილს გამართულ საქართველოს პირველობის ახალგაზრდულ ჩემპიონატზე, სენაკელმა სპორტსმენებმა ორი ოქრო და ერთი ბრინჯაოს მედალი და - საქართველოს ჩემპიონის ტიტულები მოიპოვეს. წარმატებულმა სპორტსმენმა, არაერთგზის საერთაშორისო და რესპუბლიკური ჩემპიონატების პრიზორმა გიორგი ჩხიკვაძემ ახლაც შესანიშნავად იასპარეზა და 72 კგ. წონით კატეგორიაში ოქროს მედალი მოიპოვა. ოქროს მედალოსანი გახდა 67 კგ. წონით კატეგორიაში პერსპექტიული სპორტსმენი

ლუკა ონიგავა. გიორგი ჭავა კი ბრინჯაოს მედალს დასჯერდა 77 კგ. წონით კატეგორიაში. „კოლხეთის“ რედაქცია ულოცავს სპორტსმენებს ამ დიდ გამარჯვებას და უსურვებს წარმატებებს. მ. შონია

სპორტი

სპორტის საერთაშორისო დღე

სენაკის სასპორტო გაერთიანების სპორტის სახახლეში, სპორტის საერთაშორისო დღე აღინიშნა.

გაეროს ინიციატივას, რომელიც მსოფლიოში, სპორტის საშუალებით, მშვიდობის დამკვიდრებისა და განვითარებისკენაა მიმართული, საქართველო 2014 წლიდან შეუერთდა.

„საერთაშორისო სპორტის დღე მშვიდობისა და განვითარებისათვის“ (International day of Sport Peace and Development), მას შემდეგ ყოველწლიურად აღინიშნება. ღონისძიების ფარგლებში, საჩვენებელი სპორტული აქტივობები გაიმართა: ძიუდო, ტაეკვონდო და კარატე. ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაციასა და მის მნიშვნელობაზე სასპორტო გაერთიანების მწვრთნელ-მასწავლებლებმა - ელგუჯა ჩემიამ, მორის სანაიამ და გო-

გიტა გოგიამ ისაუბრეს. აღნიშნეს, რომ სპორტი ხელს უწყობს საზოგადოების განვითარებას, პოზიტიურ ცვლილებებს, მშვიდობის განმტკიცებას და ა. შ. ღონისძიებას მერიის განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის უფროსი სპეციალისტი გოგიტა მზარელუა, სენაკის სასპორტო გაერთიანების დირექტორი ჯუმბერ ლაშქარაია, სასპორტო გაერთიანების დირექტორის მოადგილე ნუგზარ ძაძაძია, სასპორტო გაერთიანების მთავარი სპეციალისტი სპორტისა და ინფრასტრუქტურის საკითხებში ანზორ ცაგურია, შესაბამისი სამსახურებისა და საზოგადოების წარმომადგენლები ესწრებოდნენ.

სენაკის სასპორტო გაერთიანება ასევე შეუერთდა „თეთრი ბარათის“ - NeWhiteCard კამპანიას, რომელიც აქტიურად ჩაერთვნენ როგორც მოქმედი, ასევე ვეტერანი სპორტსმენები. თეთრი ბარათი არის ნიშნული ბარათის საპირსონე და სპორტის პოზიტიური ძალის, სამართლიანობისა და მშვიდობის სიმბოლო.

კარატი

27-28 მარტს, ქალაქ თბილისში, სპორტულ კომპლექსში „არენა - 1“, დასრულდა საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატი კარატეში, WKF - ის წესებით, შემდეგ ასაკობრივ ჯგუფებში: 14-15 წლის, 16-17 წლის, 18-20 წლის და 16 წელს

ზემოთ. ჩემპიონატში, სენაკის სასპორტო გაერთიანების სასპორტო სკოლის მოსწავლეებმა - კესო ტყეშუჩავამ და ლუკა ნოდია იასპარეზეს. პირველი ადგილი წილად ხვდა კესო ტყეშუჩავას (16-17 წ.) და მან საქართველოს ჩემპიონის ტიტული მოიპოვა.

მესამე ადგილის მფლობელი გახდა ლუკა ნოდია (18-20 წ:84კგ. წონით კატეგორიაში) სა და მესამე კატა +18წ. მწვრთნელ- მასწავლებელი - ელგუჯა ჩემია.

ეულოცავთ კესო ტყეშუჩავას და ლუკა ნოდია მოპოვებულ გამარჯვებას; მათ მწვრთნელს, დამსახურებულ და ვეტერან სპორტსმენს, ელგუჯა ჩემიას ნორჩ სპორტსმენთა აღიარებას და წარმატებებს ვუსურვებთ.

ჭადრაკი

დასრულდა საგაზაფხულო ჩემპიონატები მაია ჩიბურდანიძის ონლაინ-კლუბში. ჭადრაკის დედოფლის აკადემიის ჩემპიონატი გაიმართა ორ კატეგორიაში: 8 წლამდე ასაკის ბავშვებსა და მაია ჩიბურდანიძის ონლაინ-კლუბის პირველობის პრიზორ, 2100- მდე რეიტინგიან მოჭადრაკეებში.

რაბ მალანია, ხოლო 2100-მდე რეიტინგიან მოჭადრაკეებში კი მესამე ადგილი 5.5 ქულით წილად ხვდა ალექსი გოგიას.

28 მარტს, დასკვნითი მეოთხე ეტაპის ტურნირში კვლავ წარმატებით იასპარეზა ზურაბ მალანია 5 და 4 ქულით მეორე ადგილი მოიპოვა.

2100- მდე რეიტინგიან ტურნირში, 5 ქულით, მესამე ადგილი წილად ხვდა მწვრთნელს, ზურაბ ლიფონავას და ტურნირის პრიზორის ტიტულიც მოიპოვა. ეულოცავთ გამარჯვებულებს და ვუსურვებთ წარმატებებს.

21 მარტს, გამართულ მესამე ეტაპის ტურნირში 8 - წლამდე მოჭადრაკეთა შორის 5 შესაძლებლობიდან 4 ქულით მესამე ადგილი დაიკავა ზურაბ მალანია, ხოლო 2100-მდე რეიტინგიან მოჭადრაკეებში კი მესამე ადგილი 5.5 ქულით წილად ხვდა ალექსი გოგიას.

28 მარტს, დასკვნითი მეოთხე ეტაპის ტურნირში კვლავ წარმატებით იასპარეზა ზურაბ მალანია 5 და 4 ქულით მეორე ადგილი მოიპოვა.

ირინა გაგუა,

სენაკის სასპორტო გაერთიანების სასპორტო სკოლის საზოგადოებასთან ურთიერთობის სპეციალისტი

მინდა დიდი გულისტვივლი გამოვთქვა სენაკის სინამდვილეში პირველი მოსამართლე ქალბატონის, მაღალკვალიფიციური ნოტარიუსის, თითოეული სენაკელისთვის მზრუნველი და დაუღალავი მოღვაწის **ინეზა სალაყაია**ს გარდაცვალების გამო.

ქალბატონი ინეზა ცხოვრება იყო სიკეთის და სამართლიანობის მსახურება.

მისი სახით სენაკმა დაკარგა ღირსეული და საამაყო მოქალაქე, კიდევ ერთი გამოჩენილი შვილი.

ამ დიდ დანაკლისს, მთელი გულით ვუსამძიმრებ სენაკს, ოჯახს და მეგობრებს.

ლევან კუპრეიშვილი

სენაკის მუნიციპალიტეტის მერი

ინეზა სალაყაია

ჩვენი ქალაქის ინტელიგენციამ დიდი დანაკლისი განიცადა. გარდაიცვალა ქალაქის კოლორიტი, კომპეტენტური, გულმონყაული და დიდსულოვანი პიროვნება ქალბატონი ინეზა სალაყაია.

ინეზა სალაყაია დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტი. მისი სამომავლო გზა მამის ირაკლი სალაყაიას პროფესიამ განსაზღვრა. (იურისტი იყო) ქალბატონი ინეზა უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა სენაკის რაიონულ სასამართლოში სხვადასხვა თანამდებობებზე. მოსამართლე მუშაობის წლებში ავლენდა შეუდარებელ პროფესიონალიზმს. ადამიანების გულმხურვალე დამკვიდრებად გვევლინებოდა სენაკის რაიონის ნოტარიუსად მუშაობის დროს.

ქალბატონი ინეზა აქტიურად თანამშრომლობდა მედიასაშუალებებთან, რეგიონალურ, რაიონულ პრესაში ხშირად იბეჭდებოდა მისი ავტორობით საქმიანი წერილები. გასული საუკუნის 90-იან წლებში ხელმძღვანელობდა გაზეთ „კოლხეთთან“ არსებულ მართლწესრიგის დაცვის შტატგარეშე განყოფილებას. ერთ-ერთ ინტერვიუში ქალბატონი ინეზა წერდა. „35 წლის ვიყავი, როცა მო-

სამართლედ დავინიშნე, მხრებზე უზარმაზარი პასუხისმგებლობა დამანვა. პროფესიის შეცვლა არასოდეს მიფიქრია, მაგრამ ჩემს ცხოვრებაში ყოფილა რთული მომენტები, განვიცდიდი განსასჯელის ბედს მიუხედავად, თუ ის ახალგაზრდა იყო. მიჭირდა კიდევ სასამართლო პროცესის დამთავრების შემდეგ, მაგრამ რას ვიზამდი კანონმდებელს კანონმორჩილება მევალებოდა“

ქალბატონი ინეზა ერთგულად ემსახურებოდა სენაკს და სენაკელებს. ცხოვრების დატვირთული რეჟიმის მიუხედავად არ ავიწყდებოდა მეგობრების მოკითხვა, ახლობლების ჭირისა და ლხინის გაზიარება. იყო შეუდარებელი დედა, მოსიყვარული ბებია და დიდი ბებია. შთამომავლებს მუდამ საამაყოდ ექნებათ ქალბატონ ინეზას მიერ ღირსეულად განვლილი გზა.

პანდემიის მიუხედავად სენაკმა და სენაკელებმა ცრემლით და ყვაველებით გააცილეს ამაგდარი ქალბატონი უკანასკნელ გზაზე.

გაზეთ „კოლხეთის“ რედაქცია უსამძიმრებს ოჯახს ქალბატონ ინეზა სალაყაიას გარდაცვალების გამო. ჭეშმარიტად დააკლდა იგი არა მარტო ოჯახს არამედ სრულიად სენაკს. გვეჯერა ამყვანიურ ცხოვრებაში მის მიერ დათესილი სიკეთე უცოდლობად გაუნათებს მას გზას იმიერ საუფლოში. მშვიდობით ქალბატონი ინეზა!

გაზეთ „კოლხეთის“ რედაქცია

საინფორმაციო ცენტრის თანამშრომლები მწუხარებას გამოთქვამენ
რომანოვ თოდუას
გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ახლობლებს.
იზარდი წონწონავა ოჯახით ღრმა მწუხარებას გამოთქვამს,
რომან თოდუას
გარდაცვალების გამო და სამძიმარს უცხადებს განსვენებულის ახლობლებს.

სენაკის ყოფილი შარტავასა და მისივე სახელობის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის თანამშრომელი ღრმა მწუხარებას გამოთქვამენ ღირსეული სენაკელის, მუზეუმის დიდი მეგობრის, მეორე საჯარო სკოლის ყოფილი შარტავას სახელობის კლასკაბინეტის ხელმძღვანელის
ირინა განაძის
გარდაცვალების გამო და თანაუგრძობენ განსვენებულის ოჯახს. ღმერთმა სასუფეველი დაუშკვიდროს მის სულს

სინარ ჯოჯუა

40 დღე გავიდა, ზეციურ საქართველოში გადასახლდი. ნახვედი ამ ქვეყნიდან და მოუშუშებელ ტკივილად დარჩი შენი მეუღლისთვის,

შვილისა და შვილიშვილებისათვის, ყველასათვის ვინც გიცნობდა, ვინც შენს ახლობლად, შენს მეზობლად თვლიდა თავს. კეთილშობილო, კაცურ-კაცობის ეტალონით დამშვენებული ადამიანი. როგორ ვაუჟაცურად გაეცალე ამ წუთისოფელს ისე, რომ ერთხელაც არ დაგინივლია შენს სხეულში ჩაბუდებულ ტკივილზე, რომელიც საყვარელი ქალიშვილის, ირინას გარდაცვალებით იყო გამოწვეული, რათა ირგვლივ მყოფნი არ შეგეწუხებინა, შენი მოუშუშებელი სატიკვარი მათთვის თავს არ მოგეხვია.

სადაც იმუშავე, ყველგან გამოირჩეოდი პროფესიონალიზმით და კეთილსინდისიერებით, პრინციპულობით, იყავი საიმედო საყრდენი და უღალა-

ტო ადამიანი, ყველგან სიტბო, სიყვარული და არაერთი კარგი მოსაგონარი დატოვე.

ძნელია წარმოიდგინო ჭარმაგი, მაგრამ ახოვანი, ტკბილად მოუბარი, სხარტად მოაზროვნე, ყველა ოჯახისათვის სასურველი სტუმრის, ჭირში და ლხინში თანამდგომი სინარი ჯოჯუას გარდაცვალება, ის დააკლდა არა მარტო თავის ოჯახს, არამედ ქუჩას, ქალაქს. მშვიდად განისვენე, შენი დანატოვარი სიტბო და სიკეთე მეგზურად გაჰყვება შენს ოჯახს, არასოდეს დაგივინყებენ, სასოებით მოიგონებენ შენს სახელს და შენეულ ტრადიციებს ღირსეულად გააგრძელებენ შენი მეუღლე გოგონა, შვილი ირაკლი, შვილიშვილები ლილი და ალექსი, შენ ხომ მათი სათაყვანებელი ბაბუა იყავი. გაუფრთხილდებიან შენს სახელს.

მშვიდობით, ალალი იყოს შენს სახელზე დანთებული წმინდა სანთლები, უფალმა იქ მიგიჩინოს სამუდამო სასუფეველი, სადაც შენებრ მართალნი განისვენებენ.

მეზობლები

სერიოჟა მალანია

ქალაქს დააკლდა კიდევ ერთი უწყინარი, უპრეტენზიო, თავმდაბალი ადამიანი. რომელიც ყველა ნაცნობს უღიმოდა, გამარჯობას ვერავინ დაასწრებდა. სხვებისგან გამოარჩევდა გულიანი, ხმა-მალალი მისაღმებით და თავისებური ლექსიკით.

უყვარდა ქეიფი ძმა- ბიჭებთან და უკანასკნელის გალება შეეძლო. სიტბოსა და სიყვარულს უნანილებდა ნებისმიერ ადამიანს.

მუშაობდა ქალაქვაჭრობისა და რაიკავშირის სისტემაში. სამუშაოს მუდამ კეთილსინდისიერად ასრულებდა. ჰყავდა უამრავი მეგობარი და გულშემატიკვარი. სიცოცხლის ტრაგიკული დასასრულით ბევრ ადამიანს დანყვიტა გული. განსაკუთრებით მეზობლებს, ნათესავებს.

ამბობენ უფალი ასეთ ადამიანებს ირჩევს და ცათა სასუფეველში მიჰყავსო. სწორედ ეს არის ნათქვამი სერიოჟა მალანიაზე. საკუთარი შვილები არ ჰყავდა, მაგრამ ჩვენი შვილები საკუთარივით უყვარდა. ვფერებოდა, ანებობებდა.

წავიდა ამ ქვეყნიდან მოსიარულე კეთილშობილეთა. ახლა იგი ცისა და მიწის შვილია.

ნათელი დაადგეს მის სასუფეველს.

პორისი, თამაზი, გულისა ღავითაიანი. აზა გარუჩავა, გული გარკალაია

სარედაქციო აქტები მთავარი რედაქტორი ნინო სარტანიანი რედაქტორი მელა ბალათურიანი კორექტორები: მანა გარბაია, მარია მიქაბერიძე ეკონომიკური სამსახურის სპეციალისტი ჭალიბა ჩაჩიბაია	რედაქციის მისამართი: სენაკი, ჯანაშვილის ქ. №103, ტელ: 276150 რედაქცია ხელმძღვანელობს თამარაშვილი პრისის პრინციპით, არ გამოხატავს პოლიტიკური და საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ინტერესებს. ინტელექტი 66529	რეგისტრირებულია სენაკის სასამართლოში რეგისტრაციის №56/7-17 გაზეთი აქტიუბარია ანეკო, დაახლოვდა და ოფსეტური წესით დაიბეჭდა შს „ბოლი 35“ ქ. ქუთაისი, ილია ჯანაშვილის გამზ. 33 ტელ: 223779, 223711, 223499
---	---	--